R. 1922.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH
Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 10. 31 maja 1922 r.

TREŚĆ:

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 27 kwietnia 1922 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w przedmiocie pomocy rolnej w r. 1922.

Na mocy art. 11 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o przyznaniu kredytu 3 miljardów marek na pomoc rolną (Dz. U. R. P. № 30, poz. 174) oraz art. 4 ustawy z dnia 24 marca 1922 r. w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 24, poz. 198) zarządza się, co następuje:

§ 1. Do pomocy rolnej, udzielanej w r. 1922 na podstawie ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o przyznaniu kredytu 3 miljardów marek na pomoc rolną (Dz. U. R. P. № 30, poz. 174), zmienionej ustawą z dnia 24 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 24, poz. 198), będą stosowane postanowienia rozporządzenia z dn. 22 kwietnia 1921 r. w przedmiocie pomocy rolnej w 1921 r. (Dz. U. R. P. № 38, poz. 232) z następującemi zmianami:

1) ustęp a) § 2 wymienionego rozporządzenia będzie stosowany w następującem brzmieniu:

„a) gospodarstwa rolne, położone na terenie województwa nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego, lwowskiego oraz w województwie białostockiem gospodarstwa położone w powiatach: białostockim, bielskim, białowieskim, wołkowyskim, grodzieńskim, sokólskim, augustowskim i suwalskim, jako też gospodarstwa, znajdujące się na terenie powiatów: bialskiego, konstantynowskiego, włodawskiego, chełmskiego, hrubieszowskiego i tomaszowskiego województwa lubelskiego".

2) § 6 tegoż rozporządzenia będzie stosowany w następującem brzmieniu:

„Przy udzielaniu pomocy rolnej w granicach poprzedniemi paragrafami zakreślonych, uwzględnione będą w pierwszym rzędzie gospodarstwa reemigrantów, którzy jesienią roku 1921, w zimie r. 1921/2 lub na wiosnę r. 1922 powrócili z Rosji, oraz gospodarstwa nowopowstałe w wyniku wykonywania reformy rolnej (ustawa z dn. 15 lipca 1920 roku o wykonaniu reformy rolnej, Dz. U. R. P. № 70, poz. 462) wyłącznie na obszarach wymienionych w § 2.

Dopiero po zaspokojeniu potrzeb powyżej wymienionych kategoryj gospodarstw, mogą być uwzględnione podania o pomoc na uruchomienie innych gospodarstw zniszczonych i nie będących w stanie o własnych siłach się zagospodarować.

Pomoc na uruchomienie gospodarstw zniszczonych wskutek wojny udzielana będzie przedewszystkiem w zakresie niezbędnym dla zapewnienia producentowi i jego rodzinie wyżywienia się produktami z własnego gospodarstwa".

3) § 7 tegoż rozporządzenia będzie stosowany w następującem brzmieniu:

„Wysokość kredytu, udzielonego tytułem pożyczki lub w innej postaci poszczególnym gospodarstwom, nie może przekraczać łącznie z poprzednio wydanemi pożyczkami z tytułu pomocy rolnej, dla gospodarstw do 15 mórg—20.000 mk. na mórg użytku rolnego, dla gospodarstw 16 — 50 mórg — 12.000 mk., dla gospodarstw 51 — 100 mórg — 10.000 mk., dla gospodarstw 101 — 300 mg.—7.000 mk., dla gospodarstw 301—1000 mg.—4.000 mk. i dla gospodarstw ponad 1000 mórg—3.000 mk.".

4) § 8 tegoż rozporządzenia zamiast cyfry „4.000 mk." wstawia się cyfrę „8.000 mk.".

5) w § 17, w punktach 5 i 6 zamiast cyfry „100.000 mk." wstawia się cyfrę „250.000 mk.".

6) w § 18 punkt 3 zamiast cyfry „100.000 mk.” wstawia się cyfrę „250.000 mk.”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński
Minister Skarbu:
Michalski

(Dziennik Ustaw № 33 z dn. 10.V. 1922 r. poz. 276).

Ustawa

z dnia 21 lutego 1922 r.

o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa.

Art. 1. Od chwili ogłoszenia mobilizacji zapotrzebowane, a w zwykłym trybie gospodarczym, dla zaopatrzenia armji przepisanym, nie dające się zapewnić ilości zwierząt pociągowych i wozów będą pozyskane w drodze poboru.

W tym celu wprowadza się z chwilą ogłoszenia mobilizacji obowiązek odstąpienia Państwu na jego żądanie i za stosownem wynagrodzeniem na własność tych zwierząt pociągowych i wozów, które zostaną w sposób, niniejszą ustawą przepisany, uznane za potrzebne i zdatne dla wojska.

Art. 2. We wszystkich innych organizacją wojskową przewidzianych wypadkach koniecznego zwiększenia liczebnego stanu armji upoważnia się Radę Ministrów do wprowadzenia obowiązku, wskazanego w art. 1.

Art. 3. Obowiązek, o którym mowa w artykułach poprzednich, ciąży na wszystkich właścicielach i posiadaczach zwierząt pociągowych i wozów z wyjątkami, przewidzianemi niniejszą ustawą.

Art. 4. Ustanie obowiązku, o którym mowa w artykułach 1 i 2, będzie zarządzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Za zwierzęta pociągowe w rozumieniu niniejszej ustawy uważać należy wszelkie zwierzęta, które w istniejących w Państwie stosunkach gospodarczych używane są do jazdy pod wierzch, w zaprzęgu lub jako juczne.

Za wozy uważa się wszelkie lądowe środki przewozowe, poruszane siłą ludzką, zwierzęcą lub motorową, z wyjątkiem taboru kolejowego, wraz z przedmiotami, przeznaczonemi do ich utrzymania i użytkowania, nie wyłączając uprzęży.

Art. 6. W czasie trwania obowiązku, o którym mowa w art. 1, wzbroniony jest wywóz zwierząt pociągowych i wozów poza granice Państwa bez zezwolenia właściwych władz państwowych.

Tryb, w jakim zezwolenia na wywóz będą udzielane, określi rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy.

Postanowienie niniejsze nie przesądza w niczem sprawy obrotu wymienionemi przedmiotami z zagranicą w czasie, kiedy obowiązek, o którym mowa w art. 1, nie istnieje.

Art. 7. Obowiązkom, nałożonym niniejszą ustawą, nie podlegają:

1) Prezydent Rzeczypospolitej w odniesieniu do zwierząt pociągowych i wozów, objętych etatem;
2) osoby, korzystające w myśl prawa międzynarodowego z prawa zakrajowości, w odniesieniu do zwierząt pociągowych i wozów służących do użytku osobistego lub urzędowego tych osób i ich orszaku.

Art. 8. Od obowiązkowego świadczenia na rzecz Pańsfwa wolne są:

a) konie, hodowane w stadninach państwowych;
b) ogiery i klacze pełnej krwi angielskiej oraz ogiery i klacze innych ras fizjologicznie czystego pochodzenia, posiadające zaświadczenia, uznane przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych;
c) ogiery, licencjonowane i klacze zarejestrowane, posiadające zaświadczenia, uznane przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych;
d) zwierzęta, pracujące w kopalniach stale pod ziemią;
e) zwierzęta pociągowe niżej 4 lat życia;
f) klacze wysoko-źrebne i klacze ze źrebiętami.

Art. 9. Od obowiązkowego świadczenia na rzecz Państwa mogą być zwolnione te zwierzęta pociągowe i wozy, za których zwolnieniem przemawiać będzie ważny interes służby publicznej gospodarki społecznej i rolnictwa, przedewszystkiem drobnego.

Warunki zwalniania oraz tryb, w jakim orzeczenia o zwolnieniu będą wydawane, określi rozporządzenie wykonawcze do ustawy niniejszej.

Art. 10. Na obszarach działań wojennych, gdzie zachodzi uzasadniona obawa wyzyskania przez nieprzyjaciela zdatnych do służby wojskowej zwierząt pociągowych i wozów, może być zarządzone przez władze wojskowe unieważnienie wszelkich na zasadzie niniejszej ustawy już udzielonych zwolnień od obowiązkowego świadczenia na rzecz Państwa.

Art. 11. Do występowania wobec osób, w art. 3 wymienionych, z żądaniem spełnienia ciążących na nich z mocy niniejszej ustawy obowiązków upoważnione są, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 10, władze administracyjne. Do władz tych należy również nadzór nad należytem wykonaniem tych obowiązków, przyczem w razie potrzeby przysługuje im prawo żądania pomocy wojska w granicach przepisów o używaniu wojska do pomocy władz cywilnych w wypadkach wyjątkowych.

Art. 12. Minister Spraw Wojskowych i Minister Spraw Wewnętrznych mogą wydawać wszelkie zarządzenia potrzebne do utrzymania w ewidencji znajdujących się na obszarze Państwa zwierząt pociągowych i wozów.

Art. 13. W razie zarządzenia spisu zwierząt pociągowych obowiązane są osoby w art. 3 wymienione, na wezwanie właściwych władz ad-

ministracyjnych zgłosić we właściwym urzędzie gminnym (magistracie) wszystkie w ich posiadaniu znajdujące się zwierzęta pociągowe w czasie, przez władze te wskazanym.

Wymienione wyżej osoby mogą być również wezwane do zgłaszania we właściwym urzędzie gminnym (magistracie) i w trybie, określić się mającym odnośnem rozporządzeniem, zmian, zaszłych od chwili ostatniego zgłoszenia w stanie posiadania zwierząt pociągowych.

Bliższe postanowienia o sposobie przeprowadzenia spisu i zgłaszania zmian określą rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy.

Art. 14. W celu sprawdzenia zdatności zwierząt pociągowych dla potrzeb wojska może być w odpowiednich odstępach czasu w całem Państwie lub w pewnych jego częściach, zarządzony przegląd tychże.

W razie zarządzenia przeglądu osoby, wymienione w art. 3, obowiązane będą na wezwanie właściwych władz administracyjnych przedstawić posiadane przez siebie zwierzęta pociągowe w czasie i miejscu, przez władze te wskazanych do przeglądu.

Przegląd dokonywany być ma przy uwzględnieniu warunków gospodarczych i lokalnych powiatu, możliwie w siedzibie każdego urzędu gminnego (magistratu).

Od obowiązkowego dostawienia do przeglądu zwolnione są zwierzęta, wyszczególnione w art. 8.

W razie niewykonania obowiązku, o którym mowa w ustępie 2, oraz w wypadkach uzasadnionych wątpliwości co do istnienia warunków, zwalniających od przeglądu, może być zarządzone przymusowe dostawienie zwierząt pociągowych.

Art. 15. Przeglądu, o którym mowa w art. 14, dokonywa komisja przeglądowa w składzie następującym:

1) kierownik władzy administracyjnej I instancji, względnie jego zastępca, jako przewodniczący;
2) przedstawiciel władzy wojskowej;
3) dwuch przedstawicieli samorządu powiatowego, a w ich miejsce w miastach, wyłączonych ze związku powiatowego, dwuch przedstawicieli samorządu miejskiego;
4) wojskowy lekarz weterynarji lub w jego zastępstwie zaproszony przez władzę wojskową cywilny lekarz weterynarji.

Sprawę zdatności zwierząt pociągowych dla potrzeb wojska rozstrzyga wyłącznie przedstawiciel władzy wojskowej, który za podstawę swego orzeczenia przyjąć winien opinję lekarza weterynarji. Pozostali członkowie komisji przeglądowej mają w tym kierunku tylko głos doradczy.

Orzeczenie o zdatności nie może być odrębnie zaskarżone, lecz tylko łącznie z decyzją komisji poborowej o pobraniu odnośnego przedmiotu.

Przy przeglądzie zwierząt pociągowych z poszczególnych gmin winien być obecny naczelnik odnośnej gminy, względnie wyznaczony przez niego zastępca, których informacje o zdatności zwierząt pociągowych odnośnej gminy winny być uwidocznione w protokule komisji przeglądowej.

Art. 16. Ogólny rozmiar zapotrzebowania zwierząt pociągowych i wozów, który w przewidzianych w artykułach 1 i 2 wypadkach ma być pokryty w drodze poboru, ustala Minister Spraw Wojskowych.

Rozkładu powyższego zapotrzebowania na poszczególne województwa dokonywa Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i ministrami, właściwymi dla odnośnego przedmiotu świadczenia; dalszego rozkładu na powiaty i gminy dokonywują właściwe władze administracyjne w porozumieniu z odnośnemi władzami wojskowemi. Gdy wzgląd na nieodzowną potrzebę wojenną tego wymaga, przysługuje Ministrowi Spraw Wojskowych prawo określenia rozmiaru zapotrzebowania w poszczególnych powiatach i gminach.

Przy ustaleniu ogólnego rozmiaru zapotrzebowania oraz rozkładzie na województwa, powiaty i gminy winny być brane pod uwagę potrzeby gospodarki społecznej w granicach dopuszczalnych przez wzgląd na potrzebę wojska oraz zdolność świadczenia ludności.

Art. 17. Pobór zwierząt pociągowych i wozów może być zarządzony bądź na obszarze całego Państwa, bądź w pewnych tylko częściach jego, w miarę możności kolejno po sobie następujących, i obejmować może wszystkie lub pewne tylko gatunki i rodzaje zwierząt pociągowych i wozów.

Odnośne zarządzenia wydają Minister Spraw Wojskowych i Minister Spraw Wewnętrznych w obopólnem porozumieniu.

Art. 18. W razie zarządzenia poboru osoby, wymienione w art. 3, obowiązane są, na wezwanie właściwych władz administracyjnych, przedstawić w miejscu i czasie, przez władze te wskazanych, te z posiadanych przez siebie zwierząt pociągowych i wozów, które przy ostatnim przeglądzie uznane zostały za zdatne dla potrzeb wojska, ponadto winny być do przeglądu i poboru przedstawione wszystkie te zwierzęta pociągowe i wozy, które w czasie ostatniego przeglądu nie były do komisji przeglądowej doprowadzone.

Pobór ma być przeprowadzony w zasadzie w każdym powiecie, o ile wzgląd na nieodzowną potrzebę wojenną na to zezwala.

Obowiązkowemu przedstawieniu do poboru nie podlegają przedmioty, zwolnione w myśl ustępu 4 art. 14 od przeglądu, o ile okoliczności, dla których zwolnienie nastąpiło, trwają bez zmiany, tudzież te przedmioty, które na zasadzie postanowienia art. 9 przed terminem poboru zostały zwolnione od obowiązkowego świadczenia na rzecz Państwa.

Postanowienie ustępu ostatniego art. 14 znajduje zastosowanie także w stosunku do poboru.

O ileby pobór nie był poprzedzony przeglądem, mają być na wezwanie powyższych władz do przeglądu i poboru przedstawione wszystkie te zwierzęta pociągowe i wozy, które w myśl niniejszej ustawy podlegają przeglądowi.

Art. 19. Pobór przeprowadza komisja poborowa zwierząt pociągowych i wozów.

Skład komisji jest ten sam, jak komisji przeglądowej.

Jeżeli poborem są objęte przedmioty, co do których nie ustalono z góry cennika, mają być do uczestniczenia przy poborze zaproszeni fachowi oceniciele, wyznaczeni przez właściwą władzę samorządową a w razie braku tejże — przez władzę administracyjną.

Postanowienia, określające szczegółowo zakres działania i sposób urzędowania komisji poborowej. oraz prawa i obowiązki jej członków

i osób, w jej czynnościach udział biorących, określi rozporządzenie wykonawcze przy zastosowaniu postanowień ustępu 2 i 4 art. 15.

Jeżeli pobór odbywa się w okresie mobilizacji, orzeczenie o konieczności pobrania odnośnego przedmiotu zastrzeżone jest decyzji przedstawiciela władzy wojskowej.

Art. 20. Za odstąpione przy poborze Państwu na własność zwierzęta pociągowe i wozy otrzymują właściciele, względnie posiadacze tychże bezzwłocznie wynagrodzenie w gotówce w wysokości, określonej przez komisję poborową. Tylko w wypadkach wyjątkowej niemożności zapłacenia gotówką wydawane być mogą asygnaty do właściwej kasy skarbowej, których realizacja dokonana być winna najdalej do 4 tygodni, licząc od dnia wystawienia asygnaty.

W razie niedotrzymania tego terminu, z winy władz rządowych podstawę wypłaty będzie na żądanie świadczącego stanowić nie wynagrodzenie, wymienione w asygnacie, lecz cena targowa w dniu realizacji asygnaty. Decyzje w tym wypadku wydaje władza administracyjna I instancji w porozumieniu z właściwą władzą wojskową.

Wysokość wynagrodzenia, w myśl ustępu pierwszego, określa komisja na podstawie cennika, wydanego przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych, względnie z innymi ministrami, właściwymi dla odnośnego przedmiotu świadczenia.

W wypadkach, gdy chodzi o przedmioty, nie objęte cennikiem, wysokość wynagrodzenia oznacza komisja poborowa na podstawie orzeczenia ocenicieli.

Wysokość cen, ustalonych tak przez ocenicieli, jak również przez cenniki, winna odpowiadać cenom targowym.

Art. 21. W celu sprawdzenia sprawności przygotowań mobilizacyjnych może być zarządzony pobór próbny zwierząt pociągowych i wozów.

Pobór próbny ogranicza się do czynności, wymienionych w art. 18 przy zastosowaniu postanowień art. 26 niniejszej ustawy.

Po przedstawieniu zwierząt pociągowych i wozów komisji poborowej przedmioty te winny być niezwłocznie zwolnione.

Art. 22. Osoby, w art. 3 wymienione, nie mogą być zmuszone do wypełnienia obowiązków świadczenia, jeżeli przy poborze nie otrzymały wynagrodzenia w gotówce, względnie asygnaty do kasy skarbowej.

Art. 23. Pretensje do Skarbu Państwa z tytułu dopełnienia obowiązku, z art. 1 i 2 wynikającego, winny być, pod rygorem ich utraty zgłoszone najdalej w ciągu 6-ciu miesięcy od dnia ustania tego obowiązku.

Art. 24. Osobom, które wskutek decyzji komisji poborowych lub decyzji władzy I instancji (art. 20 ust. 2) czują się pokrzywdzone, przysługuje prawo wniesienia zażalenia do właściwej władzy administracyjnej II instancji w terminie miesięcznym od dnia zaistnienia pokrzywdzenia względnie od dnia doręczenia pisemnej decyzji. Zażalenie winno być wniesione za pośrednictwem właściwej władzy administracyjnej I instancji. Wniesienie zażalenia nie ma skutku odraczającego.

Rozstrzygnięcie władzy administracyjnej II instancji winno nastąpić najdalej do 4 tygodni od dnia, w którym zażalenie do władzy tej wpły

nęło. Rozporządzenie wykonawcze określi wypadki, w których rozstrzygnięcie władzy administracyjnej II instancji winno nastąpić w porozumieniu z władzami wojskowemi.

Rozstrzygnięcie władzy administracyjnej II instancji jest ostateczne.

Art. 25. Przepis art. 24 nie ma zastosowania do roszczeń z tytułu niedostatecznej wysokości wynagrodzenia, przyznanego przez komisję poborową za odstąpione Państwu przedmioty; pretensje z tego tytułu winny być wnoszone na drogę sądową.

Art. 26. Osoby, w art. 3 wymienione, ponoszą:

1) koszty i ryzyko, połączone z dostawieniem zwierząt pociągowych i wozów, oraz z ich utrzymaniem do chwili przedstawienia tychże komisjom przeglądowym lub poborowym, tudzież koszty i ryzyko w drodze powrotnej od chwili zwolnienia tych przedmiotów z przeglądu, względnie poboru;
2) takież koszty i ryzyko w przewidzianych w art. 14 i 18 wypadkach przymusowego dostawienia do przeglądu lub poboru, o ile stwierdzony zostanie brak przyczyn, zwalniających od obowiązku przedstawienia do przeglądu lub poboru;
3) koszty, połączone z przeprowadzeniem niezbędnych dochodzeń wskutek wniesienia zażaleń, o których mowa w art. 24, o ile zażalenie okaże się bezzasadne.

Gminy zobowiązane są dostarczyć bezpłatnie lokalu i placu, potrzebnych do przeprowadzenia przeglądu, względnie poboru.

Wszelkie inne z zastosowania niniejszej ustawy wynikające koszty obciążają Skarb Państwa, z wyjątkiem kosztów podróży i djet funkcjonarjuszy ciał samorządowych, które pokryte być mają z budżetu ciał samorządowych.

Art. 27. Wszelkie akta, dowody i cała korespondencja, wynikająca z wykonania obowiązków, niniejszą ustawą nałożonych, wolne są od opłat stemplowych.

Art. 28. Osoby, uchylające się od spełnienia obowiązków, niniejszą ustawą przewidzianych, lub podające przy zarządzonym w myśl art. 13 spisie niezgodne ze stanem rzeczywistym szczegóły, będą karane w drodze administracyjnej grzywną do wysokości wartości odnośnego przedmiotu świadczenia lub aresztem do 6 miesięcy; w wypadkach szczególnie ciężkich uchybień mogą być zastosowane obie kary.

W wypadkach przekroczenia art. 17 niniejszej ustawy można obok wymienionych kar orzec także konfiskatę przedmiotów, obowiązkowemu odstąpieniu na rzecz Państwa podlegających.

Przeciwko orzeczeniom karnym władz administracyjnych I instancji przysługuje ukaranemu w terminie 14-dniowym od dnia doręczenia pisemnego orzeczenia prawo odwołania się do właściwego urzędu wojewódzkiego, którego decyzja jest w toku instancji administracyjnych ostateczna. Aż do wydania szczegółowych w tym względzie przepisów, można od orzeczeń karnych władz administracyjnych, zapadłych w II instancji, odwołać się w ciągu dni 7 od dnia doręczenia pisemnego orzeczenia do sądu okręgowego, w którego obrębie ma siedzibę władza administracyjna I instancji. Sąd rozstrzyga prawomocnie przy odpowiedniem zastosowaniu

przepisów o odwołaniu się od orzeczeń sądów pokoju (powiatowych) nie może wszakże uchylić orzeczenia władzy administracyjnej z przekazaniem sprawy do ponownego zbadania i wydania orzeczenia.

Odwołanie do sądu nie wstrzymuje wykonania kary z wyjątkiem kary pozbawienia wolności.

O wykonaniu kary pozbawienia wolności władza administracyjna zwraca się do właściwego sądu pokoju (powiatowego) miejsca pobytu skazanego, przesyłając w tym celu sądowi akta sprawy.

Art. 29. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz z innymi zainteresowanymi Ministrami, zaś na obszarze b. dzielnicy pruskiej również w porozumieniu z Ministrem tejże dzielnicy.

Art. 30. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie w tym przedmiocie dotychczas obowiązujące ustawy i rozporządzenia.

Ustawa niniejsza nie narusza w niczem obowiązków odnośnie dostarczania podwód, wynikających z ustawy o osobistych świadczeniach wojennych z dnia 25 lipca 1919 r. (Dz. U. R. P. № 67, poz. 401).

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
Antoni Ponikowski

Minister Spraw Wojskowych:
Sosnkowski

Minister Spraw Wewnętrznych:
Kamiński

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:
Wybicki

(Dziennik Ustaw № 21 z dn. 31.III. 1922 r. poz. 166).

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 18 maja 1922 r.

w przedmiocie rozciągnięcia na Ziemię Wileńską mocy obowiązującej ustawy z 21 lutego 1922 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa.

Na zasadzie art. 5 ustawy z 6 kwietnia 1922 r. o objęciu władzy państwowej nad Ziemią Wileńską (Dz. U. R. P. № 26, poz. 216) — zarządza się co następuje:

§ 1. Rozciąga się na Ziemię Wileńską moc obowiązującą ustawy z 21 lutego 1922 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa (Dz. U. R. P. № 21, poz. 166).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie w tym przedmiocie dotychczas obowiązujące na terenie Ziemi Wileńskiej dekrety, ustawy i rozporządzenia.

Prezydent Ministrów:
Antoni Ponikowski

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych:
Sosnkowski

(Dziennik Ustaw № 35 z dn. 21.V 1922 r. poz. 297).

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 15 maja 1922 r.

w przedmiocie wprowadzenia obowiązku odstępowania na rzecz Państwa zwierząt pociągowych.

Na zasadzie artykułu 2 ustawy z dnia 21 lutego 1922 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa (Dz. U. R. P. № 21, poz. 166) zarządza się co następuje:

§ 1. Wprowadza się obowiązek odstępowania na rzecz Państwa na własność, za stosownem wynagrodzeniem, ustalonem w myśl art. 2C ustawy z dnia 21 lutego 1922 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa (Dz. U. R. P. № 21 poz. 166), zwierząt pociągowych, wymienionych w art. 5-tym ustawy, a uznanych za potrzebne i zdatne dla wojska.

§ 2. Pobór zwierząt pociągowych ma nastąpić, o ile się okaże, iż zapotrzebowane przez armję ilości tych zwierząt nie mogą być osiągnięte w zwykłym trybie gospodarczym, dla zaopatrzenia armji przepisanym, t. j. w drodze zakupu z wolnej ręki.

Stwierdzenie faktu niemożności pokrycia zapotrzebowania zwierząt pociągowych i wozów w powyższej drodze zastrzega się decyzji Ministra Spraw Wojskowych.

§ 3. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz z innymi zainteresowanymi ministrami.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów:
Antoni Ponikowski

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych:
Sosnkowski

Minister Spraw Wewnętrznych:
Antoni Kamieński

(Dziennik Ustaw № 36 z dn. 22. V. 1922 r. poz. 309).

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wojskowych

z dnia 11 maja 1922 r.

do ustawy o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa.

Na zasadzie art. 29 ustawy z dnia 21 lutego 1922 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa (Dz. U. R. P. № 21, poz. 166) i w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Przemysłu i Handlu oraz Skarbu zarządza się co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Obowiązek odstąpienia na rzecz Państwa zwierząt pociągowych i wozów, o którym mowa w artykule 1, ustęp drugi ustawy z dnia 21 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 21, poz. 166) powstaje z chwilą podania do publicznej wiadomości zarządzenia mobilizacyjnego.

§ 2. Wprowadzenie obowiązku odstępowania na rzecz Państwa zwierząt pociągowych i wozów we wszystkich innych, pokojową organizacją wojska przewidzianych, wypadkach zwiększenia liczebnego stanu siły zbrojnej następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Do występowania wobec Rady Ministrów z odnośnemi wnioskami powołany jest Minister Spraw Wojskowych.

§ 3. W przewidzianych paragrafami 1 i 2 niniejszego rozporządzenia wypadkach pobór zwierząt pociągowych i wozów przeprowadzany będzie w tym razie, jeżeli pokrycie zapotrzebowanych ilości tych przedmiotów nie da się bez szkody dla interesów administracji wojskowej osiągnąć w zwykłym trybie gospodarczym, dla zaopatrzenia armji przepisanym, t. j. w drodze zakupu z wolnej ręki, względnie przez zasilenie oddziałów zwiększonych inwentarzem wojskowym z innych okręgów, nie objętych mobilizacją, lub podniesieniem liczebnego stanu siły zbrojnej.

Stwierdzenie faktu niemożności pokrycia zapotrzebowania zwierząt pociągowych i wozów w powyższej drodze zastrzeżone jest Ministrowi Spraw Wojskowych.

W pierwszym okresie mobilizacji, przeznaczonym do postawienia siły zbrojnej na stopie wojennej, oraz w tych wypadkach przewidzianego w paragrafie 2 zwiększenia stanu siły zbrojnej, w których zwłoka grozi niebezpieczeństwem, zakup zwierząt pociągowych i wozów z wolnej ręki, względnie zasilanie oddziałów inwentarzem wojskowym z innych okręgów, w zasadzie nie będzie stosowane.

§ 4. Ustanie obowiązku, o którym mowa w §§ 1 i 2, następuje z chwilą ratyfikacji układu pokojowego z państwem, względnie z państwami, z któremi Polska była w stanie wojny lub na skutek rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 5. A. Za zwierzęta pociągowe, które w istniejących w Państwie stosunkach gospodarczych używane są do jazdy pod wierzch, w zaprzęgu, lub jako juczne, uważać należy konie, muły, osły i woły.

O ile, prócz powyższych, inne jeszcze rodzaje zwierząt pociągowych w poszczególnych częściach Państwa będą przez administrację wojskową zapotrzebowane, obowiązek ich dostarczenia wprowadzi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z właściwymi ministrami.

B. Za wozy, poruszane siłą zwierzęcą, uważać należy:
1) pojazdy osobowe, parokonne, otwarte (bryczki zwykłe);
2) pojazdy jednokonne, otwarte (bryczki zwykłe);
3) wozy gospodarcze parokonne, czterokołowe, szerokotorowe, o żelaznych osiach i żelaznych obręczach (używane w b. zaborze pruskim);
4) wozy gospodarcze parokonne, czterokołowe, normalnotorowe, o żelaznych osiach i żelaznych obręczach (używane w b. zaborze rosyjskim i austrjackim);
5) wozy jak w punkcie 4, jednakże o osiach drewnianych, z maksymalną nośnością 400 kg.;
6) wozy gospodarcze, jednokonne, czterokołowe, wąskotorowe, o osiach żelaznych (używane na Białej Rusi);
7) wozy jak w punkcie 6, jednakże o osiach drewnianych, z maksymalną nośnością 200 kg.;
8) sanie typu włościańskiego parokonne i
9) sanie typu włościańskiego jednokonne.

Wyszczególnione w p. p. 1 do 9 wozy stanowić mają materjał zdatny do użytku wojskowego; drobne braki, jako to: złamane koło, dyszel i t. p., nie wykluczają zdatności do użytku wojskowego.

W razie rozszerzenia obowiązku odstąpienia na rzecz Państwa wozów innych jeszcze typów, niż wymienionych w p. p. 1 do 9, nastąpi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z właściwymi ministrami.

C. Za wozy, poruszane siłą motorową, lub ludzką, uważać należy wszelkiego rodzaju samochody, motocykle, przyczepki, traktory i rowery wraz ze znajdującemi się w posiadaniu właściciela, względnie posiadacza, narzędziami, częściami zamiennymi, akcesorjami, gumami, oraz innemi przedmiotami przeznaczonemi do ich utrzymania i użytkowania.

§ 6. Od chwili ogłoszenia mobilizacji i na czas trwania obowiązku ustępowania zwierząt i wozów na rzecz Państwa, wywóz zwierząt pociągowych i wozów poza granice Państwa, bez zezwolenia właściwych władz państwowych, jest zabroniony.

Z chwilą ogłoszenia mobilizacji tracą moc wszystkie do tej pory, w myśl istniejących przepisów o obrocie z zagranicą, uzyskane zezwolenia na wywóz, a posiadacze odnośnych przedmiotów winni są, o ile trwają przy zamiarze wywozu, starać się o zezwolenie nań w trybie, poniżej wskazanym.

Zezwoleń na wywóz w myśl poprzedniego ustępu udziela władza administracyjna II instancji w porozumieniu z właściwem dla miejsca zamieszkania petenta Dowództwem Okręgu Korpusu. Od orzeczenia władzy administracyjnej II instancji przysługuje stronom prawo odwołania się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które rozstrzyga ostatecznie w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych i innemi dla danego przedmiotu właściwemi ministerstwami. Odwołanie wnieść należy do właści-

wej władzy administracyjnej II instancji w ciągu 4 tygodni, licząc od dnia następnego po dniu otrzymania orzeczenia.

Prośba o pozwolenie na wywóz winna być wniesiona do władzy administracyjnej I instancji, właściwej dla miejsca zamieszkania petenta, i ma zawierać:

1) imię, nazwisko oraz dokładny adres właściciela, względnie posiadacza zwierząt pociągów i wozów,
2) dokładną ilość i opis przeznaczonych do wywozu przedmiotów; odnośnie do zwierząt pociągowych należy ponadto podać ich dokładny, stwierdzony przez lekarza weterynarji wiek, zaś odnośnie do samochodów, motocykli, przyczepek, traktorów i rowerów ich dane rejestracyjne,
3) miejscowość, do której wywozi się te przedmioty, oraz imię i nazwisko odbiorcy,
4) cel i uzasadnienie konieczności wywozu.

Wszystkie, zamieszczone w prośbie, okoliczności winny być potwierdzone przez miejscowe urzędy gminne lub magistraty.

Władze administracyjne I instancji przedkładają wniesioną prośbę wraz z odpowiednim wnioskiem terytorjalnie właściwej władzy administracyjnej II instancji do decyzji.

Na tych obszarach, na których z powodu ewakuacji cywilnych władz administracyjnych wykonywanie administracji lokalnej przeszło na władze wojskowe, zezwoleń powyższych udzielają dowódcy wojskowi, których uprawnienia rozkazodawcze rozciągają się na cały odnośny obszar, o ile są co najmniej dowódcami pułku, lub oddziału równorzędnego, względnie korzystają z praw, dowódcom tym przysługujących.

W czasie, kiedy obowiązek, o którym w ustępie 1 mowa, nie istnieje, obrót powyższemi przedmiotami z zagranicą podlega normalnie obowiązującym przepisom.

§ 7. Obowiązkom, nałożonym ustawą o odstępowaniu zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa, w szczególności obowiązkowi ich zgłaszania i przedstawiania do przeglądu lub poboru nie podlegają:

1) Prezydent Rzeczypospolitej w odniesieniu do zwierząt pociągowych i wozów, objętych etatem,
2) osoby, korzystające w myśl prawa międzynarodowego z prawa zakrajowości, w odniesieniu do zwierząt pociągowych i wozów, służących do użytku osobistego lub urzędowego tych osób i ich orszaku.

Tu należy korzystający z prawa zakrajowości personel ambasad, poselstw, misji wojskowych, ponadto zaś konsulowie, z wyjątkiem konsulów honorowych, oraz inne misje zagraniczne, wskazane każdorazowo i indywidualnie przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

§ 8. Obowiązkowemu świadczeniu na rzecz Państwa nie podlegają:

1) konie hodowlane w stadninach państwowych,
2) ogiery i klacze pełnej krwi angielskiej oraz ogiery i klacze innych ras, fizjologicznie czystego pochodzenia, posiadające zaświadczenia, uznane przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, względnie Zarząd Stadnin Państwa,
3) ogiery licencjonowane i klacze zarejestrowane, posiadające za-

świadczenia, uznane przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, względnie Zarząd Stadnin Państwa.

Do czasu jednolitego, ustawowego unormowania w Państwie Polskiem sprawy zaświadczeń licencyjnych dla ogierów i rejestracyjnych dla klaczy zachowują swoją moc świadectwa, wydane:

a) w b. zaborze rosyjskim przez Sekcję Chowu Koni Centralnego Towarzystwa Rolniczego,

b) w b. zaborze austrjackim przez Komisję licencjonowania ogierów, działające na obszarze Małopolski w myśl ustawy krajowej z dnia 8 grudnia 1881 roku (Dz. U. Kr. № 71) i ustawy z dnia 2 maja 1889 roku (Dz. U. Kr. № 46), na Śląsku Cieszyńskim w myśl rozporządzenia Austrjackiego Ministerstwa Spraw Wewn. z dnia 25 kwietnia 1855 roku (Austrj. Dz. U. P. № 79) i rozporządzenia Ministerstwa Handlu i Gospodarstwa Społecznego oraz Ministerstwa Wojny i Ministerstwa Stanu z dnia 3 lutego 1866 roku (Austr. Dz. U. P. № 18), tudzież rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa, wydanego w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Obrony Krajowej z dnia 15 maja 1874 roku (Austr. Dz. U. P. № 76),

c) w b. zaborze pruskim przez Obwodowe Komisje licencyjne, działające na obszarze Województwa Poznańskiego w myśl rozporządzenia policyjnego dla poznańskiego obwodu regencyjnego z dnia 10 grudnia 1892 roku (Dziennik Urzędowy z 1893 roku poz. 544), a na obszarze Województwa Pomorskiego w myśl rozporządzenia policyjnego dla bydgoskiego obwodu regencyjnego z dnia 20 czerwca 1893 roku (Dziennik Urzędowy z 1893 roku poz. 1090), zaś w odniesieniu do klaczy, potwierdzone przez Zarządy Izb Rolniczych Wielkopolskiej i Pomorskiej wyciągi z Ksiąg Stadnych (rodowodowych, rodowych) dla klaczy, w księgach tych zarejestrowanych.

4) zwierzęta pociągowe, pracujące w kopalniach stale pod ziemią, co stwierdzone być winno zaświadczeniem, wydanem przez właściwy okręgowy urząd górniczy,

5) zwierzęta pociągowe, niżej 4 lat życia,

6) klacze wysokoźrebne i klacze ze źrebiętami w wieku do 3-ch miesięcy.

§ 9. Prócz wyszczególnionych w § 8 i z mocy ustawy, świadczeniu niepodlegających kategoryj zwierząt, mogą być, na wniesioną w tym celu prośbę, o ile zapotrzebowanie wojska na to pozwoli, od obowiązkowego świadczenia na rzecz Państwa zwolnione ze względu na ważny interes służby publicznej, gospodarki społecznej, i rolnictwa, przedewszystkiem drobnego, następujące zwierzęta pociągowe i wozy:

1) konie i wozy, pozostające na etacie Ministerstwa Poczt i Telegrafów, przeznaczone do przewożenia poczty, oraz prywatne konie i wozy, niezbędnie potrzebne do tego celu, co winne być udowodnione kontraktem, potwierdzonym przez terytorjalnie właściwą Dyrekcję Poczt i Telegrafów;

2) konie i wozy urzędów państwowych, policji państwowej i władz samorządowych, niezbędnie potrzebne dla spełniania czynności tych władz i urzędów, o ile zastąpienie tych koni i wozów materjałem, nieprzydatnym dla celów wojskowych, nie da się uskutecznić bez uszczerbku dla poprawnego funkcjonowania tych urzędów i władz;
3) konie i wozy prawnie istniejących straży ogniowych, niezbędnie potrzebne do spełniania zadań tych instytucyj;
4) konie i wozy, należące do zakładów i instytucyj użyteczności publicznej (elektrowni, gazowni, zakładów czyszczenia miasta, zakładów wodociągowych i t. p.), zakładów przemysłowych z dziedziny przemysłu wojennego oraz zakładów o specjalnej doniosłości gospodarczo-społecznej, o ile zastąpienie tych koni i wozów materjałem, nieprzydatnym dla celów wojskowych, nie da się uskutecznić bez uszczerbku dla poprawnego funkcjonowania tych instytucyj i zakładów;
5) jedynie zwierzęta i wozy, niezbędnie potrzebne do utrzymania właściciela i rodziny, względnie do uprawy własności rolnej, przedewszystkiem drobnej;
6) konie i wozy własne wojskowych, zaliczone na etat oddziałów, do których wojskowi ci są przydzieleni.

§ 10. Prośby o zwolnienie w myśl § 9 niniejszego rozporządzenia należy wnosić do władzy administracyjnej I instancji właściwej dla miejsca zamieszkania posiadacza zwierząt pociągowych i wozów w następujących terminach:

I. odnośnie do zwierząt pociągowych:
a) po ukończeniu ostatniego przeglądu zwierząt pociągowych (§ 18) — do dwóch tygodni,
b) o ile tytuł do zwolnienia powstał po dokonanym przeglądzie — w terminie do dwóch tygodni od dnia powstania tytułu;

II. odnośnie do wozów, wyszczególnionych w pp. 1 do 9, paragrafu 5:

termin wnoszenia próśb o zwolnienie w myśl § 9 niniejszego rozporządzenia określony będzie rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych.

III. odnośnie do taboru samochodowego:

prośby o zwolnienie samochodów, motocykli, przyczepek, traktorów i rowerów należy zgłaszać w czasie do dwóch tygodni od dnia zarejestrowania tychże; o ile tytuł do zwolnienia powstał po dokonaniu rejestracji, prośba winna być wniesiona w terminie do dwóch tygodni od dnia powstania tytułu do zwolnienia; jeżeli wniesienie prośby o zwolnienie nie mogło nastąpić przed poborem w terminach, wskazanych w ustępach I, II i III, z powodu późnego powstania tytułu do zwolnienia, prośba ma być przedłożoną bezpośrednio komisji poborowej.

Prośby, wniesione po wskazanych w ustępach I, II i III terminach, będą, w razie niedostatecznego usprawiedliwienia przyczyny zwłoki, odrzucone bez rozpatrywania.

§ 11. Prośba o zwolnienie ma zawierać:
1) imię i nazwisko oraz dokładny adres posiadacza, względnie właściciela;

2) dokładną ilość i opis (odnośnie do zwierząt także i wiek) przedmiotów, o których zwolnienie petent się ubiega;
3) powody ubiegania się o zwolnienie;
4) potwierdzenie właściwej władzy miejscowej (urzędu gminnego, magistratu), że podane w prośbie okoliczności polegają na prawdzie.

Po przeprowadzeniu dochodzenia władza administracyjna I instancji decyduje o udzieleniu zwolnienia w porozumieniu z właściwą władzą wojskową, którą w stosunku do zwierząt pociągowych jest Komenda Uzupełnień Koni, w stosunku zaś do wozów—terytorjalnie właściwe Dowództwo Okręgu Korpusu. Decyzja ta jest ostateczna.

W razie niedojścia do porozumienia między władzą administracyjną I instancji, a właściwą władzą wojskową, sprawa zostaje z urzędu przedłożoną właściwej władzy administracyjnej II instancji, która rozstrzyga ostatecznie w porozumieniu z Dowództwem Okręgu Korpusu.

W wypadkach, kiedy wydanie orzeczenia nie mogło nastąpić przed dniem poboru, orzeka o zwolnieniu komisja poborowa w trybie, wskazanym w § 48 niniejszego rozporządzenia.

Zapadłą w komisji poborowej decyzję o zwolnieniu podaje przewodniczący komisji stronie, ubiegającej się o nie, do wiadomości; okoliczność tę winna strona potwierdzić podpisem w protokule komisyjnym

Przeciw decyzjom komisji poborowej przysługuje stronie, ubiegającej się o zwolnienie, prawo odwołania się do władzy administracyjnej II instancji, która sprawę rozstrzyga ostatecznie, w porozumieniu z Dowództwem Okręgu Korpusu.

Osoby, zamierzające skorzystać z prawa odwołania, winny zgłosić je natychmiast wobec komisji poborowej.

Zgłoszenie ma być zaznaczone w protokule komisji. Niezależnie od tego, odwołujący się mają wnieść w terminie miesięcznym od dnia ogłoszenia uchwały komisji poborowej pisemne uzasadnienie odwołania na ręce właściwej władzy administracyjnej I instancji, w przeciwnym razie orzeczenie komisji poborowej staje się prawomocne.

Zgłoszenie odwołania przeciw decyzjom komisji poborowej wstrzymuje wydanie orzeczenia o pobraniu tego przedmiotu; przedmioty jednak o których zwolnienie posiadacz się ubiega, nie mogą być przezeń pozbyte pod rygorem skutków karnych z artykułu 28 ustawy o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa. W razie odrzucenia odwołania lub w razie uprawomocnienia się orzeczenia komisji, przedmiot świadczenia ma być przedstawiony komisji dodatkowego poboru. w czasie i miejscu określonem odnośnem wezwaniem władzy administracyjnej I instancji.

§ 12. Zwolnienia, udzielone w myśl § 11 niniejszego rozporządzenia, mogą być na obszarze tych odcinków działań wojennych, w których władze administracyjne wskutek ewakuacji nie wykonywują już swoich urzędowych funkcyj, cofnięte przez upoważnione do tego władze wojskowe, nie niższe jednak, jak dowództwa pułku lub oddziałów równorzędnych.

Zarządzenie cofnięcia tych zwolnień będzie w miarę możności podane do publicznej wiadomości z powołaniem się na niniejsze postanowienie. O ile ogłoszenie takie jest niemożliwe, będą w każdym poszczególnym wypadku strony interesowane pouczone o wydaniu takiego

zarządzenia. Jeżeli przedmioty, których zwolnienia cofnięto, poddane będą zarazem poborowi, wynagrodzenie, ustalone na podstawie urzędowego cennika, a w braku takiego na podstawie orzeczenia cywilnych ocenicieli, zaproszonych przez władze wojskowe, winno być wypłacone natychmiast w gotówce. Niezależnie od wynagrodzenia w gotówce otrzymuje posiadacz pobranego w powyższej drodze przedmiotu pisemne poświadczenie, stwierdzające fakt dokonania poboru na zasadzie niniejszego postanowienia.

§ 13. Do występowania z żądaniem odstąpienia Państwu zwierząt pociągowych i wozów upoważnione są władze administracyjne I instancji.

Żądanie to, ujęte w formę ogólnych obwieszczeń, bądź też osobistych wezwań, lub inny, w danej miejscowości używany sposób, będzie zawierać na wstępie podstawę prawną żądania oraz wskazywać zarządzenie władzy wyższej, na którem się opiera.

Władze administracyjne wykonywują nadzór nad należytem wypełnieniem obowiązków, wynikających z ustawy o odstępowaniu zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa.

ROZDZIAŁ II.

Ewidencja zwierząt pociągowych.

§ 14. Celem zaprowadzenia i utrzymania ewidencji, znajdujących się na obszarze Państwa zwierząt pociągowych, może Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Spraw Wojskowych wydawać wszelkie potrzebne zarządzenia, a w szczególności zarządzać ich spis oraz przegląd.

Spis.

§ 15. Spis zwierząt pociągowych zarządzany będzie nie częściej, niż raz do roku w zasadzie w miesiącach zimowych.

Spis może być zarządzony, zależnie od potrzeb administracji wojskowej, w całem Państwie lub w pewnych jego częściach.

Zarządzenie spisu podane zostanie do publicznej wiadomości przez władze administracyjne I instancji w drodze urzędowych obwieszczeń. Obwieszczenia te wskażą, które zwierzęta pociągowe podlegają spisowi, oraz w jaki sposób i w jakim terminie ma być uskutecznione zgłoszenie do spisu.

We wszystkich gminach (miejskich i wiejskich), w których spis zarządzono, obwieszczenia te będą podane do powszechnej wiadomości najmniej na 7 dni przed terminem rozpoczęcia spisu.

Z wyjątkami, wyszczególnionemi w § 7 niniejszego rozporządzenia, obowiązani są na powyższe wezwanie wszyscy posiadacze (osoby fizyczne i prawne) zwierząt pociągowych w terminie, w obwieszczeniu podanym, dokonać zgłoszenia osobiście, lub przez osoby do tego upoważnione. Zgłoszenia mogą być dokonane ustnie lub pisemnie w urzędzie gminnym, właściwym dla miejsca zamieszkania zgłaszającego. W razie ustnego zgłoszenia, zgłaszający obowiązany jest podać dokładnie szczegóły, określone w urzędowem obwieszczeniu. Pisemne zgłoszenia mają być dokonane na blankietach, które w tym celu urzędy gminne doręczą poszczególnym posiadaczom zwierząt pociągowych.

Posiadacze zwierząt, które przy poprzednich przeglądach zostały obdzielone kartami ewidencyjnemi, winni w swem zgłaszaniu wymienić numer karty i stopień zdatności. Posiadacze zwierząt, należących do jednej z wymienionych w artykule 8 ustawy kategorji, winni podać to przy zgłoszeniu do spisu, przyczem odnośnie do zwierząt, wymienionych w pp. b, c i d, mają być wskazane dokumenta, stwierdzające tytuł zwolnienia.

§ 16. Na podstawie dokonanych zgłoszeń urzędy gminne zestawią w 3 egzemplarzach wykazy spisu według przepisanych wzorów i osobnych instrukcyj. Po zestawieniu tych wykazów jeden ich egzemplarz pozostaje w urzędzie gminnym, oba zaś pozostałe prześle urząd gminny właściwej władzy administracyjnej I instancji, która, zatrzymując u siebie drugi egzemplarz, przesyła równocześnie trzeci właściwej Komendzie Uzupełnień Koni.

§ 17. Celem utrzymania uzyskanych drogą spisu wiadomości w stopniu aktualności mogą władze administracyjne I instancji, na podstawie stosownych zarządzeń władz wyższych, wezwać posiadaczy zwierząt pociągowych do zgłaszania we właściwym urzędzie gminnym zmian, zaszłych od chwili ostatniego zgłoszenia w stanie posiadanych zwierząt pociągowych. Urząd gminny obowiązany jest zgłoszone zmiany uwidocznić w znajdującym się w jego posiadaniu egzemplarzu wykazu spisu.

Niezależnie do tego winni naczelnicy gmin uwidaczniać w spisach wszelkie do ich wiadomości doszłe zmiany po uprzedniem sprawdzeniu ich prawdziwości.

Przegląd.

§ 18. W celu stwierdzenia zdolności świadczenia ludności oraz sprawdzenia zdatności zwierząt pociągowych dla potrzeb wojska, będzie w odpowiednich odstępach czasu, nie częściej jednak, niż raz do roku, zarządzany przegląd tych zwierząt.

Przegląd odbywać się będzie w miesiącach, dostosowanych do warunków gospodarczych Państwa, w zasadzie w czasie od 1 maja do 15 czerwca, lub po pierwszym października.

Przegląd zwierząt pociągowych zarządza Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

§ 19. Od obowiązkowego dostawiania do przeglądu są zwolnione zwierzęta pociągowe, wymienione w §§ 7 i 8 punkty 1 do 5 niniejszego rozporządzenia, a ponadto:

a) klacze wysokoźrebne i klacze ze źrebiętami w wieku do 1 miesiąca, o ile doprowadzenie ich do przeglądu łączyłoby się z oczywistą szkodą dla ich stanu zdrowia, co winno być stwierdzone przez naczelnika gminy;

b) zwierzęta chore, o ile to zostało przed terminem przeglądu stwierdzone przez lekarza weterynarji. Jeżeli stwierdzenie choroby lub fizycznej (patologicznej) niemożności doprowadzenia zwierzęcia przed komisję przeglądową nie mogło być z przyczyn od posiadacza niezależnych stwierdzone przez lekarza weterynarji, winien okoliczności te stwierdzić przy komisji przeglądowej naczelnik gminy.

Zwierząt chorych na chorobę zakaźną lub o nią podejrzanych, niewolno przyprowadzać do przeglądu; fakt istnienia choroby zakaźnej lub podejrzenia o nią, ma być stwierdzony przez lekarza weterynarji lub, gdy to jest niemożliwe, przez naczelnika gminy;

c) zwierzęta, obdzielone przy ostatnim przeglądzie lub poborze kartą ewidencyjną z orzeczeniem „niezdatny".

§ 20. Przeprowadzenie przeglądu w poszczególnych powiatach zarządza władza administracyjna I instancji w drodze publicznych obwieszczeń, które zawierać będą:

1) podstawę prawną, na której zarządzenie przeglądu się opiera;
2) rodzaje zwierząt pociągowych, które w danej chwili podlegają przeglądowi;
3) termin przeglądu;
4) miejsce i czas spędu, z dokładnem wyszczególnieniem placu spędu i miejscowości, z których zwierzęta pociągowe mają być do przeglądu doprowadzone;
5) tytuły zwolnienia od przeglądu;
6) powołanie sankcyj karnych za niedoprowadzenie zwierząt pociągowych do przeglądu.

Plac spędu wyznaczy przed terminem przeglądu kierownik władzy administracyjnej I instancji na podstawie wniosku naczelnika gminy i lekarza weterynarji.

Miejscem spędu jest siedziba urzędu gminnego.

Obwieszczenie, o którem powyżej mowa, zawierać będzie ponadto plan urzędowania komisji przeglądowych w danym powiecie.

W tych częściach Państwa, w których istnieją gminy jednostkowe, przegląd dokonywany będzie dla kilku gmin łącznie, przyczem oddalenie gmin, najdalej położonych od miejsca spędu, nie może przenosić 10 km. w jedną stronę.

§ 21. W razie zarządzenia przeglądu obowiązani są wszyscy posiadacze zwierząt pociągowych, wymienionych w urzędowem obwieszczeniu, doprowadzić osobiście lub przez osoby do tego wyznaczone, posiadane przez siebie zwierzęta do przeglądu w czasie i miejscu, w obwieszczeniu podanem.

Do przeglądu winny być doprowadzone i te zwierzęta pociągowe, które z jakichkolwiekbądź przyczyn nie zostały zgłoszone podczas spisu, o ile nie posiadają jednak tytułu do zwolnienia (§ 19). Dostawieniu do przeglądu podlegają również i te zwierzęta pociągowe, które do dnia przeglądu w odnośnej gminie utraciły powyższy tytuł do zwolnienia.

§ 22. Wezwanie do przyprowadzenia przed komisje przeglądowe podane będzie do publicznej wiadomości przez władze administracyjne I instancji w drodze obwieszczeń, najmniej na 7 dni przed rozpoczęciem w danej gminie przeglądu.

Wszystkie w pewnym dniu do przeglądu, zgodnie z obwieszczeniem dostawione zwierzęta pociągowe będą w ciągu tego samego dnia poddane przeglądowi.

W razie niewykonania przez posiadaczy zwierząt pociągowych obowiązku doprowadzania ich od przeglądu oraz w wypadkach. jeżeli komisja

poweźmie uzasadnioną wątpliwość co do istnienia warunków, zwalniających od przeglądu, przewodniczący komisji zarządzi, na podstawie odnośne uchwały komisji, przymusowe dostawienie zwierząt. W tych wypadkach o ile ze względu na plan czynności komisji przeglądowych, dodatkowe dostawienie zwierząt pociągowych nie mogłoby nastąpić jeszcze tego samego dnia, względnie do tej samej miejscowości spędu, przewodniczący zarządzi dostawienie do najbliższego miejsca urzędowania komisji. W razie, gdyby doprowadzenie zwierzęcia do przeglądu w tym samym powiecie nie dało się już uskutecznić ze względu na plan przeglądu, może przewodniczący zarządzić doprowadzenie do komisji przeglądowej w sąsiednim powiecie, o czem winien być zawiadomiony przewodniczący tejże komisji.

§ 23. Przeglądu zwierząt pociągowych dokonywa komisja przeglądowa w składzie następującym:

1) kierownik władzy administracyjnej I instancji, względnie jego zastępca, jako przewodniczący,
2) przedstawiciel władzy wojskowej,
3) dwóch przedstawicieli samorządu powiatowego,
4) wojskowy lekarz weterynarji, lub w jego zastępstwie zaproszony przez władzę wojskową cywilny lekarz weterynarji.

Na obszarze b. Królestwa Kongresowego przedstawicieli samorządu wyznacza sejmik, w miastach zaś, wydzielonych ze związku powiatowego — rada miejska. W zaborze austrjackim przedstawicieli tych wyznacza rada powiatowa, względnie komisarz rządowy, po wysłuchaniu rady przybocznej, w miastach o własnym statucie — rady miejskie. W b. zaborze pruskim wyznaczają przedstawicieli samorządu wydziały powiatowe, w miastach zaś, wydzielonych z powiatowego związku komunalnego, — rady miejskie.

W powiatach, w których samorząd powiatowy lub miejski nie został jeszcze zorganizowany, przedstawicieli miast, względnie powiatów, wyznacza kierownik władzy administracyjnej I instancji.

Przy przeglądzie zwierząt pociągowych z poszczególnych gmin ma być obecny naczelnik odnośnej gminy, względnie odpowiedni jego zastępca należycie zorjentowany w miejscowych stosunkach odnośnej gminy i mogący sprostać zadaniom, nałożonym niniejszem rozporządzeniem na naczelników gmin.

§ 24. Przewodniczący komisji przeglądowej kieruje całem postępowaniem, tyczącem się przeglądu, i wydaje zarządzenia, potrzebne ze stanowiska administracji cywilnej do należytego przeprowadzenia tegoż.

Do przewodniczącego należy w szczególności zabezpieczenie ładu i spokoju na placu spędu oraz sprawności urzędowania komisji.

Przewodniczący poddaje pod obradę komisji sprawy, wymagające decyzji z jej strony, jak np.: wątpliwości co do istnienia tytułu zwolnienia od przeglądu, kwestji przymusowego dostawienia i t. p.

Przewodniczący przedkłada ponadto komisji przed rozpoczęciem czynności przeglądowych znajdujący się w posiadaniu władzy administracyjnej I instancji egzemplarz wykazów spisowych (§ 16).

§ 25. Naczelnicy gmin obowiązani są:

1) dopilnować przyprowadzenia na miejsce i czas, w obwieszczeniu

oznaczony, wszystkich podlegających przeglądowi zwierząt pociągowych z powierzonych sobie gmin,
2) wykonywać w czasie przeglądu, w stosunku do ludzi i zwierząt ze swych gmin, nadzór nad ładem i porządkiem,
3) spełniać zarządzenia, wydane im przez przewodniczącego komisji w sprawach, dotyczących przeglądu zwierząt odnośnej gminy,
4) dostarczyć do przeglądu znajdujące się w posiadaniu gmin egzemplarze ostatniego spisu zwierząt pociągowych (§ 16 niniejszego rozporządzenia).

Ponadto winni naczelnicy gmin przed rozpoczęciem urzędowania komisji przeglądowej zawiadomić przewodniczącego komisji o wszystkich wiadomych im zmianach w stanie zwierząt podlegających przeglądowi, zaszłych od chwili ukończenia spisu, oraz wskazać, które z pomiędzy objętych spisem i podlegających przeglądowi zwierząt pociągowych nie zostały doprowadzone i z jakich powodów.

W czasie przeglądu obowiązani są naczelnicy gmin udzielać wszelkich, z przeglądem związanych i przez komisję żądanych wyjaśnień; za prawdziwość swoich informacyj są oni dyscyplinarnie i karnie odpowiedzialni.

§ 26. Każdy posiadacz zwierząt pociągowych, względnie osoba, której poruczono doprowadzenie zwierząt do przeglądu, obowiązany jest zająć na placu przeglądu miejsce, wskazane przez przewodniczącego oraz przeprowadzać swoje zwierzęta przed komisją osobiście lub przez swoją służbę w tempie, wskazanem przez przewodniczącego.

Zwierzęta pociągowe winny być przyprowadzane do przeglądu z uździenicami i postronkami.

Posiadacze zwierząt pociągowych, objętych spisem, jednak przed dniem przeglądu pozbytych, lub z jakichkolwiek przyczyn utraconych, obowiązani są, o ile zmiany te nie zostały przez nich zgłoszone w urzędzie gminnym, osobiście, przez zastępcę lub pisemnie zawiadomić o tych faktach przewodniczącego komisji oraz przedłożyć dowody, stwierdzające ich prawdziwość.

W razie przyprowadzenia do przeglądu zwierząt pociągowych, spisem nieobjętych, posiadacz winien o tem zawiadomić przewodniczącego.

Posiadacze zwierząt pociągowych, nieprzedstawionych komisji przeglądowej z powodów, przewidzianych w § 19 punkty a, b, c, niniejszego rozporządzenia, winni przedstawić przewodniczącemu w dniu przeglądu dowody, stwierdzające istnienie tych powodów i odpowiadające wymogom, wskazanym w § 19 niniejszego rozporządzenia.

§ 27. W razie podniesienia przez posiadaczy zwierząt pociągowych, względnie przez ich pełnomocników zarzutu, że przedstawione przez nich zwierzęta nie podlegają przeglądowi, komisja stwierdza tę okoliczność na podstawie przedłożonych dowodów, względnie orzeczenia lekarza weterynarji i bądź to, przyjmując oświadczenie strony do wiadomości, zwierzę od przeglądu zwalnia, bądź też uchwala poddanie odnośnego zwierzęcia przeglądowi.

Jeżeli istnienie tytułu zwolnienia od przeglądu stwierdzone być może tylko przez okazanie pisemnych dowodów, strona zaś bez własnej winy dowodów takich w dniu przeglądu dostarczyć nie może, winna

uskutecznić to w terminie najdalej 3-dniowym, przesyłając odnośne pisemne dowody na ręce przewodniczącego komisji.

Powzięte przez komisje przeglądowe decyzje w sprawach, o których powyżej mowa, winny być uwidocznione w protokule komisyjnym a nadto zanotowane w przedstawionych komisji egzemplarzach wykazu spisowego.

§ 28. Zwierzęta pociągowe będą przedstawiane kolejno według miejscowości (wsi, kolonji, osad, dzielnic miasta i t. p.), przyczem przegląd winien się rozpocząć od miejscowości, położonej najdalej.

Przy przeglądzie poszczególnych zwierząt komisja może zażądać przeprowadzenia ich w pewnem określonem tempie; przedstawicielowi wojska i lekarzowi weterynarji przysługuje prawo przeprowadzania zwierząt przeglądanych za pośrednictwem własnych organów pomocniczych.

Pod względem zdatności do użytku wojskowego klasyfikuje się zwierzęta na „zdatne", „czasowo niezdatne" i „niezdatne". Orzeczenie o stopniu zdatności, oparte na opinji lekarza weterynarji, zastrzeżone jest przedstawicielowi władzy wojskowej; inni członkowie komisji przeglądowej mają w tym kierunku tylko głos doradczy.

Warunki zdatności zwierząt pociągowych do użytku wojskowego określi osobna instrukcja Ministra Spraw Wojskowych.

Orzeczenie komisji przeglądowej o zdatności odnośnego zwierzęcia dla potrzeb wojska może być zaskarżone tylko łącznie z decyzją komisji poborowej o pobraniu go (art. 15, ustęp 3 ustawy).

§ 29. Z wyjątkiem orzeczenia o zdatności, komisja przeglądowa rozstrzyga we wszystkich innych, obradom jej przez przewodniczącego poddanych, sprawach większością głosów, przyczem w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

Dla prawomocności orzeczeń komisji przeglądowej jest konieczna obecność przewodniczącego, przedstawiciela wojskowości, lekarza weterynarji i jednego przedstawiciela samorządu.

§ 30. Orzeczenie komisji przeglądowej co do zdatności zwierzęcia pociągowego dla potrzeb wojska zapisuje się w odpowiedniej rubryce przedłożonych komisji egzemplarzy wykazów spisowych z poszczególnych gmin.

Każdego dnia, po ukończeniu czynności przeglądowej, następuje sprawdzenie identyczności odnośnych rubryk egzemplarzy spisu.

Jeden z uzupełnionych w powyższy sposób wykazów spisowych pozostaje w rękach przewodniczącego, drugi otrzymuje do przechowania naczelnik odnośnej gminy.

Niezależnie od powyższego wpisuje się orzeczenie komisji przeglądowej natychmiast po jego wydaniu do karty ewidencyjnej, którą to czynność uskutecznia władza wojskowa przez własne organa pomocnicze.

Karty ewidencyjne sporządza się w trzech egzemplarzach, z których jeden, oznaczony cyfrą „№ 1", otrzymuje posiadacz sklasyfikowanego zwierzęcia, drugi, oznaczony cyfrą „№ 2", naczelnik odnośnej gminy, trzeci zaś „№ 3" zatrzymuje władza wojskowa.

Wzór karty ewidencyjnej podany jest w załącznikach № 1 i 2 niniejszego rozporządzenia.

§ 31. Wystawione przy przeglądzie karty ewidencyjne, protoku czynności przeglądowej oraz oba egzemplarze wykazów spisowych podpisują członkowie komisji.

§ 32. Orzeczenie komisji przeglądowej o „niezdatności” zwierzęcia pociągowego dla potrzeb wojska zwalnia je w przyszłości od świadczenia na rzecz Państwa, w szczególności zaś od obowiązku doprowadzania do następnych przeglądów i do poboru.

Zwierzęta, obdzielone kartą ewidencyjną z orzeczeniem „niezdatny”, nie podlegają również ograniczeniom, przewidzianym w ustępie pierwszym artykułu 6 ustawy z 21 lutego 1922 r.

§ 33. Karta ewidencyjna opiewa na nazwisko, wymienionego w spisie właściciela, względnie posiadacza zwierzęcia pociągowego, o ile zaś osoby te nie są spisem objęte — na imię i nazwisko osoby, którą wskaże doprowadzający do przeglądu, jako właściciela, względnie posiadacza.

W wypadkach, kiedy posiadacz nie jest zarazem właścicielem, a osoba tego ostatniego nie jest komisji znana, kartę ewidencyjną wystawia się na nazwisko posiadacza. W żadnym razie komisja przeglądowa nie może rozstrzygać kwestji prawa własności.

Kartę ewidencyjną (№ 1) doręcza się osobie,której zostało powierzone przyprowadzenie zwierzęcia przed komisję. Jeżeli jednak nie jest nią sam posiadacz, a komisja nabierze przekonania, że osoba ta nie daje rękojmi, iż kartę ewidencyjną adresatowi w porządku doręczy, będzie ona wydana naczelnikowi odnośnej gminy, względnie jego zastępcy.

Odbiór karty ewidencyjnej potwierdza odbiorca swoim podpisem na odcinku karty.

§ 34. Posiadacze zwierząt pociągowych, uznanych przez komisję przeglądową za „zdatne”, lub „czasowo niezdatne” do użytku wojskowego, obowiązani są:

1) zgłaszać we właściwym urzędzie gminnym każdą zmianę, dotyczącą posiadania tych zwierząt pociągowych, jako to: padnięcie zwierzęcia, kradzież, lub pozbycie się go;
2) przy każdem odstąpieniu praw własności (posiadania) innej osobie, przekazać jej jednocześnie kartę ewidencyjną, którą osoba ta obowiązana jest przyjąć; z tą chwilą wszelkie obowiązki, wynikające z niniejszego rozporządzenia, a związane z posiadaniem odstąpionego zwierzęcia, przechodzą na nowego jego posiadacza;
3) w wypadkach wyprowadzenia zwierzęcia pociągowego, obdzielonego kartą ewidencyjną, poza granice Państwa, względnie jeżeli zwierzę przeszło do kategorji zwierząt, wymienionych w artykułach 7 i 8 punkt a), b), c) i d) ustawy, — złożyć kartę ewidencyjną bezzwłocznie w urzędzie gminnym miejsca pobytu dotychczasowego posiadacza;
4) starannie przechowywać kartę ewidencyjną i okazać ją na każde żądanie władz administracyjnych oraz przedstawić komisji przeglądowej, względnie poborowej, przy przeglądzie, względnie poborze.

§ 35. W wypadkach zagubienia lub zniszczenia karty ewidencyjnej winien jest posiadacz tej karty bezzwłocznie o tem donieść urzędowi gminnemu, właściwemu dla jego miejsca zamieszkania, celem uzyskania urzędowego odpisu tejże karty.

Odpisy kart ewidencyjnych dla zwierząt, uznanych za „zdatne” lub „czasowo niezdatne”, wydają na zasadzie doniesień, o których w ustępie

pierwszym mowa, odnośne urzędy gminne, zawiadamiając o tem równocześnie właściwą władzę administracyjną I instancji.

O wydanie odpisu karty ewidencyjnej dla zwierzęcia, uznanego za „niezdatne”, winni posiadacze tej karty zwracać się za pośrednictwem urzędu gminnego do właściwej władzy administracyjnej I instancji. Na odpowiedni wniosek tej władzy Komenda Uzupełnień Koni wystawi urzędowy odpis utraconej karty ewidencyjnej i prześle go władzy administracyjnej I instancji, celem doręczenia adresatowi.

Równocześnie władza administracyjna I instancji w porozumieniu z Komendą Uzupełnień Koni unieważni kartę utraconą.

Władze administracyjne I instancji przedkładają z początkiem każdego kwartału właściwej władzy administracyjnej II instancji wykazy unieważnionych kart ewidencyjnych i wydanych odpisów, celem podania do powszechnej wiadomości w dzienniku urzędowym urzędu wojewódzkiego

§ 36. Osoby, które weszły w posiadanie zwierzęcia pociągowego opatrzonego kartą ewidencyjną, obowiązane są zgłosić we właściwym dla ich miejsca zamieszkania urzędzie gminnym fakt nabycia takiego zwierzęcia oraz okazać otrzymaną od pozbywającego kartę ewidencyjną względnie jej odpis. Wyjątek od tego stanowią osoby, wymienione w artykule 7 ustawy oraz posiadacze zwierząt pociągowych, wymienionych w punkcie a) i d) artykułu 8 ustawy.

§ 37. Uznanie zwierzęcia pociągowego za zdatne do użytku wojskowego oraz wydanie karty ewidencyjnej nie ogranicza w niczem praw właściciela lub posiadacza tego zwierzęcia, wynikających ze stosunku prywatno-prawnego, w jakim on do niego pozostaje.

ROZDZIAŁ III.

Pobór zwierząt pociągowych.

§ 38. Pobór zwierząt pociągowych zarządza Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Przeprowadzenie poboru w poszczególnych województwach zarządza Minister Spraw Wewnętrznych. Odnośne zarządzenie będzie wskazywać zarazem ilość zwierząt pociągowych, które w odnośnem województwie mają być pobrane, ustaloną w drodze, wskazanej w artykule 16 ustawy.

Przeprowadzenie poboru w poszczególnych powiatach zarządzają władze administracyjne II instancji na podstawie otrzymanych z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych instrukcyj. Zarządzenie władzy administracyjnej II instancji wskazywać będzie liczbę zwierząt pociągowych, przypadającą na poszczególne powiaty, ustaloną w porozumieniu z Dowództwem Okręgu Korpusu.

Pobór w każdym powiecie z osobna zarządza właściwa władza administracyjna I instancji, w porozumieniu z właściwą Komendą Uzupełnień Koni, w drodze publicznych obwieszczeń.

Obwieszczenia te będą zawierać:

1) podstawę prawną poboru i odnośne zarządzenie władzy przełożonej;
2) gatunek zwierząt pociągowych, które w danej chwili podlegają poborowi;

3) termin poboru;
4) miejsce i czas poboru z wyszczególnieniem placu poboru i miejscowości, z których spęd do poboru ma nastąpić;
5) tytuły zwolnienia od poboru;
6) powołanie sankcyj karnych za niedoprowadzenie do poboru.

Obwieszczenie, o którem powyżej mowa, zawierać będzie ponadto plan poboru zwierząt pociągowych w danym powiecie.

§ 39. Od przedstawienia do poboru zwolnione są zwierzęta, o których mowa w §§ 7 i 8 punkt 1 do 6 niniejszego rozporządzenia, a ponadto zwierzęta, obdzielone przy ostatnim przeglądzie, względnie poborze, kartą ewidencyjną z orzeczeniem „niezdatny" oraz zwierzęta, zwolnione przed dniem poboru od świadczenia na rzecz Państwa w myśl §§ 10 i 11 niniejszego rozporządzenia, o ile powody, dla których zwolnienie nastąpiło, trwają bez zmiany. Przepis punktu b) § 19 niniejszego rozporządzenia znajduje analogiczne zastosowanie w stosunku do poboru.

§ 40. W razie zarządzenia poboru obowiązani są posiadacze zwierząt pociągowych, uznanych przy ostatnim przeglądzie za „zdatne" lub „czasowo niezdatne" i obdzielonych kartami ewidencyjnemi, dostawić je na miejsce i w czasie, w obwieszczeniu wskazanym.

Ponadto winny być doprowadzone do poboru te zwierzęta pociągowe, które w czasie ostatniego przeglądu nie były z jakiejkolwiek przyczyny komisji przeglądowej przedstawione. Do tej grupy zalicza się także te zwierzęta pociągowe, w których posiadanie weszły odnośne osoby już po przeprowadzeniu przeglądu.

Postanowienie ustępu trzeciego paragrafu 22 niniejszego rozporządzenia znajduje analogiczne zastosowanie przy poborze.

§ 41. Pobór zwierząt pociągowych przeprowadza komisja poboru zwierząt pociągowych. Skład komisji poborowej jest ten sam, jak komisji przeglądowej (§ 23).

Postanowienia ustępu drugiego, trzeciego i czwartego paragrafu 23 niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie i przy konstytuowaniu się komisji poborowej.

§ 42. Jeżeli poborowi poddane są zwierzęta pociągowe, dla których nie ustalono szczegółowego cennika, lub też jeżeli cennik dopuszcza możność różnej oceny w obrębie pewnej kategorji zwierząt, będą przez wydziały powiatowe, zaś w miastach, wydzielonych ze związku powiatowego, przez magistraty do komisji poborowej zaproszeni fachowi oceniciele. Tam, gdzie zarządy komunalne (powiatowe lub miejskie) nie zostały dotychczas zorganizowane, względnie gdzie zachodzi niemożność zebrania się odnośnego ciała samorządowego (wydziału powiatowego, magistratu), zaprasza ocenicieli władza administracyjna I instancji.

§ 43. Przewodniczący komisji oraz naczelnicy poszczególnych gmin przedkładają komisji poborowej znajdujące się w ich posiadaniu egzemplarze wykazów spisu, uzupełnione podczas ostatniego przeglądu (§ 30), a pozatem wykaz udzielonych odpisów kart ewidencyjnych (§ 35) oraz złożone na ich ręce przed dniem poboru prośby o zwolnienie (§ 11), dotychczas nierozstrzygnięte, wraz z aktami dochodzeń. Pozatem postanowienia §§ 24

i 25 niniejszego rozporządzenia znajdują zastosowanie i w stosunku do poboru.

§ 44. Posiadacze zwierząt pociągowych, doprowadzonych do poboru, winni zastosować się do wymogów, określonych w § 26 niniejszego rozporządzenia.

§ 45. Postanowienia paragrafu 27 i ustępu trzeciego paragrafu 22 mają zastosowanie także przy poborze zwierząt pociągowych, z tą jednak zmianą, że wskazany w ustępie drugim paragrafu 27 termin 3-dniowy skraca się, w stosunku do poboru, do 24 godzin.

§ 46. Przed wydaniem orzeczenia o poborze poszczególnego zwierzęcia, komisja poborowa dokonywa jego przeglądu i to zarówno w odniesieniu do zwierząt, obdzielonych kartą ewidencyjną, jak i tych, dla których dotychczas karty ewidencyjnej nie wystawiono. Przegląd uskuteczniany będzie przy zastosowaniu postanowień ustępu pierwszego i drugiego paragrafu 28 niniejszego rozporządzenia, zaś w odniesieniu do zwierząt, nieobdzielonych dotychczas kartą ewidencyjną, także ustępu trzeciego tego paragrafu. W tym ostatnim wypadku dla zwierząt, uznanych za „niezdatne" i „czasowo niezdatne", wystawia komisja kartę ewidencyjną przy zastosowaniu postanowień o kartach ewidencyjnych, zawartych w rozdziale II niniejszego rozporządzenia.

W razie stwierdzenia przez komisję poborową niezdatności lub czasowej niezdatności zwierząt, uznanych przy ostatnim przeglądzie za zdatne, komisja zarządza uskutecznienie odpowiedniej adnotacji w karcie ewidencyjnej.

§ 47. W razie przedłożenia komisji próśb o zwolnienie na podstawie artykułu 9 ustawy (§ 11 rozp.), komisja poborowa rozpatrzy je na podstawie wyników przeprowadzonych dotychczas dochodzeń, względnie dowodów, przedstawionych przez petentów i rozstrzyga o udzieleniu zwolnienia zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Jeżeli jednak przedstawiciel wojska sprzeciwi się udzieleniu zwolnienia, komisja nie może powziąć uchwały o zwolnieniu, a przewodniczący komisji przedkłada z urzędu odnośne akta właściwej władzy administracyjnej II instancji, która decyduje ostatecznie w porozumieniu z Dowództwem Okręgu Korpusu. Sprzeciw przedstawiciela wojska winien być zanotowany w protokule komisji poborowej.

§ 48. W pierwszym okresie mobilizacji orzeczenie komisji poborowej o pobraniu zwierzęcia winno być zgodne z orzeczeniem przedstawiciela władzy wojskowej o konieczności pobrania (art. 19 ustęp ostatni ustawy). Nie dotyczy to tych wypadków, w których chodzi o zwierzęta, co do których komisja prośbę o zwolnienie odrzuciła, zaś posiadacz zgłosił odwołanie (§ 11) względnie co do których zwolnienia wniósł przedstawiciel wojska sprzeciw w myśl § 47 niniejszego rozporządzenia.

W późniejszym okresie mobilizacji, tudzież w wypadkach, przewidzianych w § 2 niniejszego rozporządzenia, orzeczenie o pobraniu zapada w komisji zwykłą większością głosów, przyczem w razie równości głosów, rozstrzyga przewodniczący.

Orzeczenie o pobraniu zwierzęcia nie może zapaść w wypadkach zgłoszenia przez posiadacza odwołania przeciw odmowie zwolnienia

(§ 11) oraz w wypadkach wniesienia przez przedstawiciela wojska sprzeciwu (§ 47).

We wszystkich innych, przez przewodniczącego obradom komisji poddanych sprawach, uchwały komisji zapadają w trybie, ustalonym w ustępie drugim niniejszego paragrafu.

Postanowienie ustępu drugiego paragrafu 29 niniejszego rozporządzenia stosuje się także w odniesieniu do komisji poborowej.

§ 49. Z czynności komisji poborowej spisuje się przy komisji protokuł, w którym uwidaczniane będą wszystkie ważniejsze momenty aktu poboru, w szczególności obecność członków, ogólna ilość dostawionych zwierząt, wszystkie rozstrzygnięcia komisji, wydane na zasadzie §§ 45 oraz 47 niniejszego rozporządzenia, sprzeciwy, wniesione przez przedstawiciela wojskowości w myśl paragrafu 47, oraz odwołania, zgłoszone przez posiadaczy zwierząt w myśl paragrafu 11 ustęp szósty, informacje, udzielane przez naczelników gmin, względnie ich zastępców i t. p. Protokuł pisze pod kierunkiem przewodniczącego komisji organ pomocniczy władzy administracyjnej I instancji, lub w braku takiego pisarz, dostarczony przez urząd gminny tej gminy, w której pobór się przeprowadza.

Przewodniczący zarządzi ponadto prowadzenie wykazu pobranych zwierząt w dwóch egzemplarzach, sprawdzanych co do swej tożsamości każdego dnia po ukończeniu czynności poboru.

Niezależnie od powyższego, wpisuje się wyniki poboru odnośnie do poszczególnych zwierząt do specjalnych rubryk wykazów spisowych, dostarczonych przez przewodniczącego komisji i naczelników poszczególnych gmin.

§ 50. Orzeczenie komisji poborowej o pobraniu zwierzęcia wpisuje się natychmiast do „karty pobrania”, wystawianej w 3-ch egzemplarzach. Egzemplarz № 1 otrzymuje posiadacz zwierzęcia, egzemplarz № 2 naczelnik gminy, zaś № 3 — władza wojskowa.

Karty pobrania wystawia władza wojskowa przez własne organa pomocnicze.

Wzór karty pobrania podany jest w załączniku № 3.

Postanowienie, zawarte w § 33 niniejszego rozporządzenia, dotyczące kart ewidencyjnych, ma zastosowanie także w odniesieniu do kart pobrania.

Wydając kartę pobrania, komisja poborowa odbiera równocześnie kartę ewidencyjną pobranego zwierzęcia.

§ 51. Zwierzęta pociągowe co do których pobrania zapadło orzeczenie (§ 48), przechodzą natychmiast, wraz z uździenicami i postronkami. na własność Skarbu Państwa. Nadzór nad temi zwierzętami i staranie około nich obejmuje przedstawiciel władzy wojskowej.

ROZDZIAŁ IV.

Wynagrodzenie za odstąpione na rzecz Państwa zwierzęta pociągowe.

§ 52. Za odstąpione przy poborze Państwu na własność zwierzęta pociągowe, łącznie z uździenicami i postronkami, otrzymują posiadacze

tychże wynagrodzenie w gotówce, względnie w formie asygnat do kasy skarbowej, w wysokości, określonej przez komisję poborową.

Wysokość wynagrodzenia określa komisja poborowa na podstawie cennika, wydanego przez Ministra Spraw Wojskowych, Skarbu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

W wypadkach, gdy chodzi o zwierzęta, cennikiem nie objęte, lub jeśli cennik dopuszcza możliwość różnej oceny w obrębie pewnej kategorji zwierząt, wysokość wynagrodzenia oznacza komisja poborowa na podstawie orzeczenia ocenicieli. W pierwszym wypadku oceniciele winni przyjąć za podstawę swego szacunku istniejące w okresie poboru w odnośnym powiecie ceny targowe. W wypadku drugim oceniciele ustalają wysokość wynagrodzenia na podstawie swojej znajomości stosunków lokalnych, typów oraz wartości zwierząt w tym powiecie chowanych, stosując się do ram, zakreślonych cennikiem.

Uchwały w przedmiocie określenia wysokości wynagrodzenia zapadają w trybie, przewidzianym ustępem czwartym § 48. W razie różnicy szacunku obu ocenicieli, może komisja przyjąć cenę średnią za podstawę do uchwały.

Do ustalonego w powyższym trybie wynagrodzenia ma być wliczona wartość uździenicy, względnie postronka.

§ 53. Wynagrodzenia wypłacane w gotówce mają być wciągane do wykazu, pisanego w dwóch egzemplarzach; jeden z tych wykazów prowadzi pisarz wojskowy, zaś drugi — pisarz cywilny. Przewodniczący komisji i przedstawiciel władzy wojskowej wykazów powyższych osobiście nie prowadzą.

§ 54. Wypłata wynagrodzenia w gotówce, względnie wydanie asygnaty, ma nastąpić natychmiast w chwili poboru. Odbiór wynagrodzenia, względnie asygnaty, potwierdzają poszczególni właściciele (posiadacze) zwierząt, lub ich zastępcy, własnoręcznym podpisem, umieszczonym w odnośnej rubryce wykazów wynagrodzenia (§ 53). Wypłata wynagrodzenia, względnie wydanie asygnaty, ma nastąpić do rąk właściciela (posiadacza) pobranego zwierzęcia lub jego zastępcy. Jeżeli posiadacz nie jest zarazem właścicielem, a ten ostatni jest nieobecny i nikogo do odbioru wynagrodzenia (asygnaty) nie upoważnił, wynagrodzenie, względnie asygnata, wydane będą do rąk naczelnika odnośnej gminy.

Jeżeli osoba właściciela nie jest komisji znana, lub też jeżeli komisja poweźmie co do tej osoby wątpliwości, wynagrodzenie, względnie asygnata, wypłacone być mają posiadaczowi zwierzęcia, lub jego zastępcy.

Jeżeli komisja poborowa nabierze przekonania, iż zastępca posiadacza, względnie właściciela, nie daje rękojmi należytego doręczenia wynagrodzenia, względnie asygnaty, osobie uprawnionej, wręcza je naczelnikowi odnośnej gminy, lub jego zastępcy.

Asygnata opiewa na nazwisko właściciela, względnie posiadacza, pobranego zwierzęcia.

Naczelnicy gmin, do których rąk zostały wypłacone wynagrodzenia, lub wydane asygnaty, obowiązani są natychmiast powiadomić o tym fakcie osoby, dla których wynagrodzenie, względnie asygnata, są przeznaczone.

§ 55. Asygnaty wystawia się na przepisanym druku, do czego służy specjalny asygnarjusz, podlegający ścisłemu rachunkowi i kontroli.

Asygnata będzie podpisana przez przewodniczącego komisji oraz przedstawiciela władzy wojskowej i zaopatrzona w pieczęć starostwa.

Realizacja asygnat może być uskuteczniona w każdej kasie skarbowej

ROZDZIAŁ V.

Spis i pobór wozów.

§ 56. W celu stwierdzenia zdolności świadczenia ludności oraz zaprowadzenia ewidencji może być zarządzony spis wozów.

Spis zarządza Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych nie częściej, niż raz do roku.

Spis może być zarządzony zależnie od potrzeb administracji wojskowej w całem Państwie, lub poszczególnych jego częściach.

§ 57. W razie zarządzenia spisu obowiązane są urzędy gminne (magistraty) dostarczyć właściwym władzom administracyjnym I instancji dokładnej wiadomości w odniesieniu do stanu, jakości i ilości wozów znajdujących się na obszarze powierzonych im gmin, tudzież wszelkich innych, ze spisem, względnie ewidencją wozów związanych, a przez władze administracyjne zażądanych informacyj.

§ 58. Jeżeli wiadomości, zażądane przez władze wojskowe, nie dadzą się uzyskać we wskazanej powyższym paragrafem drodze, może Minister Spraw Wewnętrznych zarządzić obowiązek dostarczenia potrzebnych wiadomości przez poszczególnych właścicieli i posiadaczy wozów.

W tym wypadku spis rzeczonych przedmiotów przeprowadzony będzie przy analogicznem zastosowaniu przepisów o spisie zwierząt pociągowych (§§ 15, ustępy pierwszy, drugi, trzeci, czwarty i piąty, 16 i 17 niniejszego rozporządzenia), z tą zmianą, że przewidziany w § 16 trzeci egzemplarz wykazu spisowego przesłany ma być do terytorjalnie właściwego Dowództwa Okręgu Korpusu.

§ 59. Od spisu i ewidencji wozów wyłączone są wozy, należące do osób, wymienionych w artykule 7 ustawy.

Pobór wozów.

§ 60. Pobór wozów, wyszczególnionych w § 5 p. B. i C. niniejszego rozporządzenia, zarządza Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Zarządzenia w przedmiocie przeprowadzenia poboru wozów w poszczególnych województwach i powiatach wydawane będą w trybie, określonym w § 38 niniejszego rozporządzenia, ustęp drugi i trzeci.

Pobór w każdym powiecie z osobna zarządza właściwa władza administracyjna I instancji w porozumieniu z Dowództwem Okręgu Korpusu, w drodze publicznych obwieszczeń, ujętych w formę, ustaloną paragrafem 38 dla obwieszczeń o poborze zwierząt.

Odnośnie do poboru taboru samochodowego obowiązują ponadto postanowienia, zawarte w §§ 64 — 66.

§ 61. W razie zarządzenia poboru wozów, obowiązani są właściciele i posiadacze tychże dostawić je na miejscu i w czasie w obwieszczeniu podanym. Wozy, wyszczególnione w punktach 1—9 paragrafu 5, mają być dostarczone do poboru wraz ze znajdującą się w posiadaniu ich właścicieli, względnie posiadacze, uprzężą do nich, wozy zaś motorowe z przedmiotami, o których mowa w punkcie C paragrafu 5.

§ 62. Pobór wozów przeprowadza komisja poborowa, ukonstytuowana analogicznie, jak komisja poboru zwierząt, z tą tylko różnicą, że w miejsce lekarza weterynarji wchodzi rzeczoznawca wojskowy, lub zaproszony przez władze wojskowe rzeczoznawca cywilny.

§ 63. Pobór wozów dokonywa się przy zastosowaniu postanowień, zawartych w paragrafach 39, 41 ustęp drugi, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55 oraz ustępu trzeciego paragraf 22 niniejszego rozporządzenia, zaś w stosunku do taboru samochodowego także paragrafów 64, 65 i 66, z temi zmianami, że:

1) we wszystkich ustępach, w których mowa o zwierzętach pociągowych, należy w ich miejsce wstawić słowo „wozy”, zaś w miejsce słów „uździenice” i „postronki” — słowo „uprząż”, a w stosunku do taboru samochodowego — „przedmioty, o których mowa w p. C. paragrafu 5”,
2) w ustępie trzecim paragrafu 22 należy w miejsce słowa „przegląd“ i „komisja przeglądowa“ mieć na uwadze „pobór“ i „komisję poborową“,
3) te zdania i ustępy innych paragrafów, które traktują o kartach ewidencyjnych lub o „przeglądzie“, nie mają w stosunku do wozów zastosowania, ponieważ proces przeglądu i wydawania kart ewidencyjnych odnośnie do wozów nie jest przewidziany;
4) ustępy, traktujące o „spisie“ i o „wykazach spisowych“ mają całkowite zastosowanie tylko w tym wypadku, jeżeli przed poborem wozów nastąpił ich spis w myśl ustępu drugiego paragrafu 58-go,
5) paragrafy 8 i 19 niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania w odniesieniu do wozów,
6) w ustępach, w których mowa o lekarzach weterynarji, należy mieć na uwadze rzeczoznawców.

Specjalne postanowienia odnośnie do poboru wozów motorowych.

§ 64. Celem dokonania poboru samochodów i motocykli, miejscowości, w których znajduje się conajmniej 25 samochodów łącznie z motocyklami, będą zgrupowane w jeden okrąg poborowy. Miejscem urzędowania komisji poborowej będzie punkt centralny okręgu.

Przy ustalaniu okręgów brana będzie pod uwagę okoliczność, aby odległość najdalszej miejscowości od punktu centralnego nie przenosiła 100 klm. w jedną stronę.

Środowiska, które same ze swego obszaru dostawić mogą do poboru co najmniej 100 sztuk samochodów i motocykli, mogą być wyodrębnione w samodzielne okręgi poborowe.

Dla przeprowadzenia poboru rowerów i traktorów będą tworzone osobne komisje, pobór zaś ich odbywać się będzie w każdym poszczególnym powiecie.

§ 65. Do komisji poborowej dla samochodów, motocykli, przyczepek, traktorów i rowerów może być przez władzę wojskową zaproszony do współudziału przedstawiciel klubu samochodowego z głosem doradczym.

Posiadacze, względnie właściciele samochodów, motocykli, przyczepek, traktorów i rowerów obowiązani są przedłożyć komisji poborowej karty rejestracyjne tych przedmiotów.

O ile wóz motorowy jest w chwili poboru w remoncie, obowiązani są właściciele, względnie posiadacze takiego wozu dostarczyć komisji poborowej wiarogodny tego dowód.

§ 66. Oprócz wozów, o których mowa w § 39, są od poboru zwolnione następujące kategorje wozów motorowych:

1) samochody pożarne,
2) samochody wyścigowe,
3) traktory, stanowiące z pługiem jedną całość.

ROZDZIAŁ VI.

§ 67. Porozumienie władz administracyjnych II instancji z władzami wojskowemi, przewidziane w artykule 24, ustęp 2 ustawy, winno nastąpić we wszystkich tych wypadkach, które w jakikolwiek sposób dotyczą kwestji, czy zwierzę pociągowe, względnie wóz, ma podlegać obowiązkowemu świadczeniu, czy też nie.

§ 68. Gminy obowiązane są dostarczyć bezpłatnie lokalu, potrzebnego dla urzędowania komisji przeglądowej lub poborowej wraz z niezbędnem urządzeniem, oświetleniem i opałem oraz odpowiedniego placu dla przeglądu, względnie poboru, tudzież dla postoju doprowadzonych zwierząt i wozów.

Ponadto urzędy gminne obowiązane są na żądanie przewodniczącego komisji przeglądowej, względnie poborowej, przydzielić odpowiednią siłę pisarską.

Koszta podróży i djet funkcjonarjuszy ciał samorządowych, względnie inne ich wynagrodzenie, pokryte być mają z budżetu tego ciała samorządowego, na którego etacie pozostaje odnośny funkcjonarjusz, względnie które odnośną osobę wydelegowało.

Koszta podróży i djety oraz wynagrodzenie ocenicieli, zaproszonych do komisji poborowej, ponoszą ciała samorządowe, które ich zaprosiły, w tych zaś wypadkach, gdzie ocenicieli zapraszała władza admistracyjna I instancji, koszta te obciążają budżet Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Koszta podróży i djety funkcjonarjuszy władz administracyjnych obciążają budżet Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wszelkie inne koszta, wynikające z wykonania ustawy o odstępowaniu na rzecz Państwa zwierząt pociągowych i wozów o ile obowiązek ponoszenia ich nie ciąży na właścicielu, względnie posiadaczu przedmiotu świadczenia, pokrywa Skarb Państwa, a wydatek ten obciąża budżet Ministerstwa Spraw Wojskowych.

§ 69. O ileby pobór zwierząt pociągowych nie był poprzedzony przeglądem, mają być do poboru przedstawione wszystkie zwierzęta pociągowe, które w myśl niniejszego rozporządzenia przeglądowi podlegają.

§ 70. Przy przeglądzie w r. 1922 komisje przeglądowe ograniczą się wyłącznie do wydania kart ewidencyjnych dla zwierząt, uznanych za zdatne lub czasowo niezdatne. Dla zwierząt, uznanych za niezdatne do użytku wojskowego, karty ewidencyjne wydawane nie będą; posiadacze takich zwierząt otrzymają pisemne poświadczenie dostawienia do przeglądu.

§ 71. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych:
Sosnkowski

Minister Spraw Wewnętrznych:
Kamieński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Minister Przemysłu i Handlu:
Stefan Ossowski

Minister Skarbu:
Michalski

(Dziennik Ustaw № 36 z dn. 22.V. 1922 r. poz. 310).

Załącznik wzôr № 1
(kolor różowy)

Egzemplarz № ....

Licz. porząd. ....

Rok 192 ......

KARTA EWIDENCYJNA.

Niniejszem stwierdza się, że ....
zamieszkały w .... gminy ....
powiatu .... województwa ....
przedstawił do przeglądu zwierzę niżej opisane:

O P I S:

Rodzaj	Maść i odmiany ....
Płeć	....
Wiek	....
Wzrost	....

Zwierzę wyżej wymienione i opisane uznanem zostało za $\frac{\text{zdatne}}{\text{czasowo niezdatne}}$ do użytku wojskowego i zaliczone do typu .... kategorji .... i jako takie w razie zarządzenia przeglądu lub poboru zwierząt pociągowych doprowadzone być winno w terminie, wskazanym w odnośnym obwieszczeniu (zarządzeniu) władz do komisji przeglądowej lub poborowej tego powiatu, na terenie któregc zwierzę w chwili zarządzenia przeglądu lub poboru będzie się znajdowało oraz na miejsce w temże obwieszczeniu (zarządzeniu) wskazane.

.... dnia .... 192 .. r.

(pieczęć władzy adm. I-ej instancji)

Komisja Przeglądowa

Przewodniczący ....
Przedst. Wł. Wojsk. ....
Lek. Weterynarji ....
Przedstawiciele Samorządu: ....

Uwaga: Karty ewidencyjne po wydrukowaniu należy połączyć w zeszyty. Drukowanie kart odbywa się w następujący sposób:

a) egzemplarze № 1 i 2, przeznaczone do odrywania od grzbietu zeszytu celem doręczenia posiadaczowi zwierzęcia i naczelnikowi gminy, mają z lewej strony margines, który oddziela się od tekstu karty linją dziurkowaną;

b) na egzemplarzu № 1 na odwrotnej stronie należy uwidocznić całkowicie dosłowny tekst §§ 34, 35 i 36 niniejszego rozporządzenia wykonawczego pod tytułem: „Wyciąg z rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wojskowych z dnia 11 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. № 36 poz. 310)";

c) na odwrotnej stronie egzemplarza № 3, którego nie oddziela się od grzbietu, należy wydrukować następujący tekst pokwitowania odbiorcy karty ewidencyjnej egzempl. № 1:

„Kartę ewidencyjną licz .... otrzymałem dn. .... 192 .. r.

Podpis posiadacza (właściciela) zwierzęcia" ....

Załącznik wzór № 2
(kolor biały)

Egzemplarz № ....

Licz. porząd. ....

Rok 192 ....

KARTA EWIDENCYJNA.

Niniejszem stwierdza się, że ....
zamieszkały w .... gminy ....
powiatu .... województwa ....
przedstawił do przeglądu zwierzę niżej opisane:

O P I S:

Rodzaj	Maść i odmiany ....
Płeć	....
Wiek	....
Wzrost	....

Zwierzę wyżej wymienione i opisane uznanem zostało za *niezdatne* do użytku wojskowego i jako takie zostaje na zawsze zwolnione od obowiązku zgłaszania do spisu i doprowadzania do komisji przeglądowej lub poborowej.

.... dnia .... 192...... r.

(pieczęć władzy adm. I-ej instancji)

Komisja Przegl.

Przewodniczący ....
Przedst. Wł. Wojsk. ....
Lek. Weterynarji ....
Przedstawiciele Samorządu: ....

Uwaga: Kartę ewidencyjną dla zwierząt „niezdatnych" (wzór № 2) drukuje się identycznie jak kartę ewidencyjną wzór № 1, z tą tylko różnicą, że na odwrotnej stronie egzemplarza № 1 zamiast §§ 34, 35 i 36 niniejszego rozporządzenia, winien być uwidoczniony dosłowny tekst § 15.

Załącznik wzór № 3.

Egzemplarz №..................

Licz. porząd. ....

KARTA POBRANIA.

Komisja Poboru zwierząt pociągowych powiatu (miasta) ....

w dniu dzisiejszym pobrała od (imię, nazwisko właściciela lub posiadacza zwierzęcia),

zamieszkałego w .... gminy ....

powiatu .... województwa ....

jedn.................. lat .... wzrostu .... cm., maści ....

licz. kart. ewidenc. .... za cenę .... mk. pol.

(słownie ....) zakwalifikowanego do

typu .... kategorji ....

Należność zapłacona gotówką za pokwitowaniem licz. ....

Na pobranie należności wydana została asygnacja licz. ....

.... dnia .... 192 r.

(pieczęć władzy adm. I-ej instancji)	Komisja Poboru Zwierząt pociągow.	Przewodniczący ....
		Oficer Poborowy ....
		Lekarz weterynarji ....
		Przedstawiciele ....
		Samorządu: ....

Uwaga: Kartę pobrania (wzór № 3) drukuje się identycznie jak kartę ewidencyjną wzór № 1, z tą tylko różnicą, że w tekście pokwitowania odbiorcy zamiast słów „kartę ewidencyjną” należy wydrukować — „kartę pobrania”.

Odwrotna strona egzemplarza № 1 nie zawiera żadnego wyciągu z rozporządzenia wykonawczego i pozostaje czystą.

(Dziennik Ustaw № 36 z dn. 22. V. 1922 r. poz. 310).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 10 maja 1922 r.

o legalizacji statutów kółek rolniczych.

Na zasadzie art. 1 i 8 dekretu z dn. 3 stycznia 1919 r. o stowarzyszeniach (Dz. P. P. P. № 3 poz. 88) zarządza się co następuje:

§ 1. Rejestracja kółek rolniczych odbywać się będzie w trybie ustalonym w dekrecie z dn. 3 stycznia 1919 r. o stowarzyszeniach (Dz. P P. P. № 3 poz. 88) oraz w wykonawczem do tego dekretu rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. R. P. r. 1920 № 19 poz. 100)

§ 2. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych: z dnia 30 maja 1919 r. w przedmiocie legalizacji statutów współdzielczych organizacyj rolniczych (Monitor Polski № 120) oraz z dnia 21 sierpnia 1920 r. w przedmiocie opłaty za ogłoszenia o zatwierdzeniu statutów współdzielczych organizacyj rolniczych (Monitor Polski № 272).

Minister Spraw Wewnętrznych:
Kamieński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

(Dziennik Ustaw № 38 z dnia 26.V 1922 r. poz. 323).

Obwieszczenie

w sprawie sprostowania ustawy z dn. 7 kwietnia 1922 r. w przedmiocie uzupełnienia i zmian w ustawie z 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego (Dz. U. R. P. № 30, poz. 239).

W tekście powołanej wyżej ustawy opuszczono artykuł 11, który brzmi jak następuje:

„Ustawa niniejsza ma zastosowanie do wszystkich spraw wszczętych i niezakończonych na mocy ustawy z 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego (Dz. U. R. P. № 42, poz. 249)".

Artykuły, oznaczone liczbami 11 i 12, otrzymują odpowiednią numerację 12 i 13.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
Antoni Ponikowski

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
Sew. Ludkiewicz

(Dziennik Ustaw № 35 z dn. 21.V. 1922 r. poz. 304).

Rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 20 kwietnia 1922 roku

zawieszające wykaz zwolnionych od cła preparatów chemicznych przeznaczonych do tępienia szkodników w gospodarstwie rolnem.

§ 1. Na zasadzie uwagi 1 do poz. 112 Taryfy Celnej (Dz. Ust. № 95 poz. 510 z 1919 r.) uwalnia się od cła pod warunkami, wskazanemi w § 2 niniejszego rozporządzenia, następujące preparaty chemiczne:

1) zieleń paryską, używaną do tępienia szkodników buraczanych.
2) bejcę „Uspulum", wyrabianą przez firmę Fryd. Bayer w Leverkusen, używaną do tępienia grzybków chorobotwórczych u roślin.

§ 2. Wymienione w § 1 preparaty chemiczne będą urzędy celne odprawiały bez cła na podstawie przedstawionych przy rewizji celnej zaświadczeń Wydziałów rolnictwa i weterynarji urzędów wojewódzkich, lub izb rolniczych, stwierdzających, że wspomniane preparaty chemiczne są sprowadzone faktycznie w celu użycia ich do tępienia szkodników w gospodarstwie rolnem.

W zaświadczeniach takich winny być wskazane nazwiska wysyłającego i odbiorcy, oraz nazwa i ilość preparatu chemicznego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
Michalski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

(„Monitor Polski" Nr. 105 z dnia 10/V 1922 r.)

OKÓLNIK № 430

do PP. Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Pomorskiego, Poznańskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego, Naczelników Zarządów Okręgowych Lasów Państwowych w Białowieży, Lwowie, Łucku, Radomiu, Siedlcach i Warszawie oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

uwzględnienia w pierwszym rzędzie ofert, składanych przez inwalidów i zdemobilizowanych żołnierzy wojska polskiego.

W uzupełnieniu okólników №№ 294, 337, 358 i 386 (Dz. Urz. M. R. i D. P. z r. 1921 №№ 10, 19,23 i 28) polecam przy wydawaniu koncesyj na budowę i eksploatację objektów i terenów państwowych, wydzierżawianiu pro-

wadzonych przez państwo przedsiębiorstw i zakładów oraz przy przeprowadzaniu wszelkich tranzakcyj handlowych w zakresie resortu Ministerstwa Rolnictwa i D. P. uwzględniać w pierwszej mierze oferty i podania, składane przez inwalidów i zdemobilizowanych żołnierzy wojska polskiego w tym jednak tylko wypadku, gdy fachowe kwalifikacje tych żołnierzy i inwalidów nie będą niższe od kwalifikacyj innych ofertantów po wykazaniu dostatecznych gwarancyj sfinansowania i wykonania zamierzonego przedsięwzięcia.

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych oraz o jaknajskrupulatniejsze wypełnianie przepisów, zawartych w powołanych wyżej okólnikach.

Warszawa, dn. 4 maja 1922 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Ubysz*

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski.

OKÓLNIK № 431

do PP. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Inspektora Kancelarji Głównej, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego, Naczelników Okręgowych Zarządów Lasów Państwowych w Białowieży, Lwowie, Łucku, Radomiu, Siedlcach i Warszawie, oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

opłat stemplowych od podań, wnoszonych przez osoby zamieszkałe na Górnym Śląsku.

Ministerstwo Skarbu rozesłało następujący okólnik z dn. 16 marca 1922 r. L. 876/22 S. IV. W. I.:

„Podania wnoszone przez osoby lub instytucje, mające zamieszkanie lub siedzibę w części Górnego Śląska, przyznanej Polsce, wystosowane do władz, mających siedzibę na obszarze b. dzielnic rosyjskiej i austrjackiej, podlegają w regule opłacie stemplowej; faktycznie jednak wnoszone są bez stempla nawet w tych przypadkach, w których obowiązujące na tych obszarach ustawy nie przewidują uwolnienia od opłaty stemplowej. Tłómaczy się to przedewszystkiem tem, że instytucja opłat stemplowych od podań jest obca prawu pruskiemu i niemieckiemu, a wobec tego ludność Górnego Śląska nie jest świadoma obowiązku stemplowania podań.

Ponieważ w przypadkach, o których mowa, ścisłe stosowanie przepisów prawnych o opłatach od podań, a w szczególności żądanie dodatkowego uiszczenia opłaty natrafiłoby na znaczne trudności, a niezałatwianie podań z tego jedynie powodu, że nie są stemplowane, robiłoby

wrażenie bardzo niekorzystne i mogłoby spowodować duże szkody pod względem politycznym, Ministerswo Skarbu zezwala, aż do czasu formalnego wcielenia części Górnego Śląska przyznanej Polsce, na traktowanie podań nieostemplowanych, a wnoszonych przez osoby lub instytucje mające zamieszkanie lub siedzibę na Górnym Śląsku, narówni z należycie ostemplowanemi".

Proszę Panów o podanie powyższego do wiadomości podwładnym urzędnikom oraz o przestrzeganie postanowień w okólniku tym zawartych.

Warszawa, dn. 5 maja 1922 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

w z. *Ubysz*

OKÓLNIK № 432

do PP. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Pomorskiego, Poznańskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

wypłacenia funkcjonarjuszom państwowym czynnym i emerytowanym cywilnym funkcjonarjuszom państwowym jednorazowego dodatku za maj 1922 r.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 1922 r. uchwaliła przyznać funkcjonarjuszom państwowym, mającym stałą siedzibę służbową na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, jednorazowy dodatek w wysokości 60% uposażenia miesięcznego, składającego się z płacy zasadniczej, dodatku za wysługę lat i za studja wyższe, dodatku drożyźnianego dodatku reprezentacyjnego i dodatku funkcyjnego za kierownictwo, z wykluczeniem jednak wszelkich innych dodatków.

W związku z powyższą uchwałą Ministerstwo Skarbu w okólniku swym z dnia 27 kwietnia 1922 r. № 1136/D. B./7 uprasza o zarządzenie wypłaty w pierwszym tygodniu maja 1922 r. jednorazowego dodatku w wysokości 60% uposażenia miesięcznego, wypłaconego funkcjonarjuszom państwowym w maju r. b., przyczem przy wymiarze tego dodatku dla cywilnych funkcjonarjuszów państwowych należy uwzględnić płacę zasadniczą, dodatek za wysługę lat, dodatek za studja wyższe, dodatek drożyźniany do płacy zasadniczej wraz z dodatkiem wyrównawczym dla Warszawy i Łodzi, dodatek reprezentacyjny i funkcyjny za kierownictwo, ponadto dla nauczycielstwa szkół średnich ogólno-kształcących i zawodowych również dodatek za trzechlecia i dodatki dla dyrektorów i wizytatorów powyższych szkół. Wszelkie inne dodatki nie wchodzą w rachubę przy wymiarze jednorazowego dodatku.

Uprawnionymi do otrzymania jednorazowego dodatku są wszyscy funkcjonarjusze państwowi, którzy mają swe stałe miejsce służbowe na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, pozostający na służbie państwowej najmniej od 1 kwietnia 1922 r. i pobierający uposażenie w myśl postanowień z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 65 poz. 429—436), tudzież pracownicy kontraktowi, pozostający w służbie conajmniej od 1 kwietnia 1922 r., których wynagrodzenie ustalono w myśl zasad, zawartych w ust. 3 zarządzenia Prezydjum Rady Ministrów z dnia 3 marca 1921 r. № 3868, w końcu oficerowie, chorążowie i szeregowi zawodowi, pełniący czynną służbę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej conajmniej od dnia 1 kwietnia 1922 r.

Jednorazowy dodatek wypłacić należy również djetarjuszom, tudzież pomocnikom i pomocnicom kancelaryjnym, przyjętym na zasadzie postanowień § 73 rozporządzenia b. austrjackich wszystkich ministerstw z dnia 25 stycznia 1914 r. (Dz. Ust. P. P. № 21), a ponadto pomocnikom woźnych, zastępcom egzekutorów i kursorom przyjętym na czas nieograniczony za stałem wynagrodzeniem miesięcznem, o ile pozostają w służbie przynajmniej od 1 października 1921 r.

Wyłączeni są natomiast od tego dodatku pracownicy kontraktowi przyjęci na czas w umowie z góry oznaczony, a nadto ci, których wynagrodzenie umowne jest wyższe od uposażenia urzędnika lub funkcjonarjusza, spełniającego analogiczne lub podobne funkcje, dalej pracownicy sezonowi i czasowi, a wreszcie z pośród funkcjonarjuszów, odbywających służbę wojskową poza wiekiem poborowym, funkcjonarjusze samotni.

Młodocianym pracownikom poniżej lat 18, należącym do kategorji niższych funkcjonarjuszów, należy wypłacić tytułem jednorazowego dodatku 60% pobieranego przez nich faktycznie uposażenia.

Wydatek, spowodowany wypłatą jednorazowego dodatku, należy księgować na § 1, poz. 1c, 2c, 3c i 4c pod nazwą „Doraźne zasiłki" w budżecie właściwego resortu, w szczególności zaś wydatek, odnoszący się do dodatków dyrektorskich i wizytatorskich należy księgować na § 1 poz. 1c.

Jednocześnie Rada Ministrów uchwaliła przyznać wszystkim emerytowanym cywilnym funkcjonarjuszom państwowym oraz wojskowym zawodowym, otrzymującym zaopatrzenie ze Skarbu Państwa na zasadzie obowiązujących ustaw emerytalnych, bez względu na ich miejsce zamieszkania, jednorazowy dodatek, zależny od wysokości pobieranego zaopatrzenia (wraz ze wszystkiemi dodatkami), który wynosi:

a) 10.000 mk. dla osób, otrzymujących do 20.000 mk. zaopatrzenia miesięcznie;
b) 5.000 mk. dla osób, otrzymujących ponad 20.000 mk. zaopatrzenia miesięcznie.

Według powyżej powołanego pisma Ministerstwa Skarbu dodatek ten w powyższej wysokości przysługuje też wdowom i sierotom po wymienionych wyżej osobach, z tem jednak ograniczeniem, że suma dodatku jednorazowego, przyznana wdowie i sierotom, nie może przekraczać łącznej kwoty 10.000 mk.

Osobom, pobierającym dary z łaski lub renty kolejowe (inwalidzi kolejowi), których łączna kwota zaopatrzenia wraz ze wszystkiemi dodatkami drożyźnianemi nie przekracza miesięcznej kwoty 10.000 mk., przyznaje się jednorazowy dodatek w kwocie 5.000 mk. z tem ogranicze-

niem, że suma jednorazowego dodatku, przyznana wdowie i sierotom, nie może przekraczać kwoty 5.000 mk.

Wyłączone od powyższych jednorazowych dodatków są osoby, pobierające zaliczkowo ze Skarbu Państwa Polskiego zaopatrzenie emerytalne na rachunek państw obcych, wdowy i sieroty, będące na służbie państwowej lub samorządowej, a pobierające zaopatrzenie emerytalne z tytułu służby męża, względnie ojca, jakoteż osoby, którym przyznano w drodze łaski zaopatrzenie emerytalne według pewnych stopni służbowych, względnie stopni płac.

Powyższy jednorazowy dodatek należy wypłacić tym tylko emerytom (względnie pozostałym po nich wdowom i sierotom), którzy pobierają zaopatrzenie emerytalne (emeryturę, pensję wdowią, względnie sierocą, dar z łaski lub rentę kolejową) przynajmniej od 1 kwietnia r. b., względnie nabyli najpóźniej w dniu 1 kwietnia r. b. prawo do zaopatrzenia emerytalnego, lecz go dotychczas nie zrealizowali.

Jednorazowy dodatek dla emerytów (względnie wdów i sierot) należy wypłacić b e z z w ł o c z n i e, a wydatek, spowodowany z tego tytułu, należy zarachować w budżecie Ministerstwa Skarbu w dziale 4, w nowootwartym paragrafie 1 a „Doraźne zasiłki cywilne”, o ile dotyczy zaopatrzenia emerytalnego cywilnego, względnie w nowootwartym paragrafie 2 a „Doraźne zasiłki wojskowe”, o ile wydatek dotyczy wojskowego zaopatrzenia emerytalnego.

Sumy, wypłacone tytułem jednorazowego dodatku czynnym pracownikom Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, ewentualnie emerytom, wdowom i sierotom, zakomunikują Panowie Wydziałowi Budżetowo-Rachunkowemu Ministerstwa w terminie do 20 maja 1922 r. celem sporządzenia odpowiedniego wykazu dla Ministerstwa.

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych.

Warszawa, dnia 5 maja 1922 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Ubysz*

OKÓLNIK № 433

do PP. Wojewodów Poznańskiego i Pomorskiego, Państwowego Instytutu Naukowo-Rolniczego w Bydgoszczy, Zarządów Rządowych Stad Ogierów w Sierakowie, w Gnieźnie i Starogardzie, Pomorskiego Urzędu Rybackiego w Wejherowie, Dyrekcji Ziemstwa Kredytowego, Wielkopolskiej Izby Rolniczej i Pomorskiej Izby Rolniczej

w przedmiocie

przejęcia przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych od Ministra b. Dzielnicy Pruskiej zarządu spraw rolnictwa i dóbr państwowych tej dzielnicy.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 6 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 24 poz. 204) oraz zgodnie z okólnikiem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 14.III. 1922 r. L. dz. 6-b 1241/22 w sprawie przekazania zarządu spraw rolnictwa i dóbr państwowych b. Dzielnicy Pruskiej Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych, zarządzam co następuje:

§ 1. Dotychczasowy Departament Rolnictwa i Dóbr Państwowych Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej wchodzi w skład Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych jako Departament V w Poznaniu.

Do zakresy działania tego Departamentu należą wszystkie sprawy załatwiane dotychczas przez b. Departament Rolnictwa i Dóbr Państwowych Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej.

W skład Departamentu V wchodzą następujące wydziały:

I. Produkcji Rolnej,
II. Administracyjny,
III. Weterynarji,
IV. Leśnictwa,
V. Rybacki.

Wydział I Produkcji Rolnej załatwia sprawy następujące:

1) sprawy organizacyjne stowarzyszeń rolniczych (izby rolnicze, rady rolnicze i t. p.) oraz sprawy szkolnictwa rolniczego niższego stopnia;
2) sprawy utrzymania i rozwoju produkcji rolnej, a mianowicie: sprawy dotyczące popierania racjonalnego rolnictwa, ogrodnictwa, pszczelnictwa, hodowli bydła, przemysłu rolniczego, regulowania wywozu i przywozu produktów rolnych i t. p.;
3) sprawy dotyczące umów granicznych w stosunku do utrzymania w ruchu gospodarstw, przeciętych linją granicy Państwa;
4) sprawy, związane z likwidacją wojny, a dotyczące rolnictwa, jak rekwizycje, demobil i podział koni wojskowych między rolników i t. p.

Wydział II Administracyjny załatwia sprawy następujące:

1) sprawy, dotyczące ogólnej kontroli nad organizacją tak samego Departamentu, jak również i urzędów na obszarze b. Dzielnicy Pruskiej, podległych Ministerstwu;
2) sprawy budżetowo-rachunkowe;

3) sprawy dotyczące administracji wszystkich majątków państwowych na terenie b. zaboru pruskiego, jak domen, majątków b. osób panujących oraz dóbr fundacyjnych;
4) sprawy związane z likwidacją majątków niemieckich;
5) sprawy parcelacyjne, wynikające z ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy agrarnej;
6) sprawy osobowe zarówno Departamentu samego, jak i urzędów na obszarze b. Dzielnicy Pruskiej, podległych Ministerstwu;
7) sprawy, dotyczące hodowli koni rasowych i nadzoru nad poszczególnemi Zarządami Stadnin Ogierów Państwowych w Gnieźnie, Sierakowie i Starogardzie;
8) sprawy o charakterze prawnym.

Wydział III Weterynarji obejmuje sprawy następujące:
1) sprawy administracji weterynaryjnej, dotyczącej kontroli powiatowych lekarzy weterynaryjnych, badaczy mięsa, rakarzy i podkuwaczy koni;
2) sprawy walki z chorobami zaraźliwemi u zwierząt oraz związane z tem sprawy odszkodowań za bydło, zabijane z polecenia władz weterynaryjnych;
3) sprawy nadzoru i regulowanie obrotu bydłem domowem;
4) sprawy nadzoru nad rzeźniami, targowiskami, rakarniami i zakładami utylizacyjnemi.

Wydział IV Leśnictwa załatwia sprawy następujące:
1) sprawy z dziedziny administracji lasów państwowych, wyjęte z pod kompetencji urzędów podległych, a mianowicie: reguluje ogólny budżet leśnictwa, zatwierdza plany gospodarcze poszczególnych nadleśnictw, taksę na drzewo i zwierzynę, plany na nowe budowle i osady leśne, aprobuje umowy dzierżawne na użytki uboczne z rocznym czynszem wyższym, niż 450.000 mk. i od 60.000 do 450.000 marek, jeżeli ofiarowany czynsz przy nowem wydzierżawieniu wynosić ma mniej niż 90% czynszu poprzedniego, udziela zezwolenia na sprzedaż drzewa z wolnej ręki w jednym roku i jednemu nabywcy wartości więcej, niż 500.000 marek, oraz w wyjątkowych razach na sprzedaż drzewa poniżej taksy, wreszcie zatwierdza każdą sprzedaż drzewa i użytków ubocznych w lasach państwowych;
2) sprawy personalne urzędników od starszego leśniczego wzwyż, tudzież rendantów kas leśnych.

Wydział V Rybacki załatwia sprawy następujące:
1) sprawy ustalania i wykonania planu polityki rybackiej gospodarczej w zakresie rybołóstwa morskiego oraz śródlądowego;
2) sprawy wykonywania ustawy rybackiej, wydawania przepisów i rozporządzeń na podstawie tej ustawy i przygotowania ewentualnych zmian w ustawodawstwie rybackiem;
3) sprawy zagospodarowania wód państwowych, oraz działalności w zakresie państwowego zarybienia rzek i jezior;
4) sprawy kultury rybackiej, a mianowicie: szerzenie wiedzy rybackiej drogą szkół i wydawnictw, wspomagania organizacyj rybackich i t. p.

§ 2. Dyrektor Departamentu V ma prawo ostatecznej aprobaty spraw przez Departament ten załatwianych oraz podpisu wszystkich pism w tych sprawach z wyjątkiem spraw, zarezerwowanych dla Ministra.

§ 3. Aprobacie Ministra, stosownie do postanowień art. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 28.X.1920 r. w sprawie organizacji i zasad urzędowania Ministerstw, podlegają sprawy następujące:

a) projekty ustaw oraz rozporządzenia wykonawcze, okólniki i instrukcje do nich;
b) sprawy, odnoszące się do Sejmu, Naczelnika Państwa, Prezydenta i Rady Ministrów oraz do Ministrów osobiście;
c) sprawy organizacyjne Ministerstwa i urzędów podległych;
d) nominacje urzędników w Ministerstwie i urzędach podległych
e) wszystkie te sprawy, które poza powyższemi Minister zarezerwuje dla siebie.

Wszystkie pisma, wychodzące z Ministerstwa Rolnictwa i D. P. w tych sprawach podpisuje Minister.

§ 4. W celu zachowania niezbędnej jednolitości w zarządzie sprawami rolnictwa i dóbr państwowych na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej Departament V winien pozostawać w swej pracy w ścisłej łączności z innemi Departamentami M. R. i D. P.

Wszelkie projekty ustaw i rozporządzeń, przygotowywane przez Departament V, winny być zawsze opracowywane w porozumieniu z właściwym dla przedmiotu sprawy Departamentem M. R. i D. P..

Porozumienie to winno mieć miejsce również przy opracowywaniu opinji o nadesłanych przez inne Ministerstwa i Urzędy Centralne projektach ustaw i rozporządzeń.

Co do zarządzeń poszczególnych obowiązywać ma zasada, że sprawy, które dotyczą tylko b. Dzielnicy Pruskiej, a mają również zasadnicze znaczenie dla innych obszarów Rzeczypospolitej, opracowuje Departament V w porozumieniu z innemi Departamentami M. R. i D. P.; natomiast sprawy, które dotyczą nietylko wyłącznie b. Dzielnicy Pruskiej, lecz i innych jeszcze obszarów, mają być opracowane przez inne Departamenty M. R. i D. P. w porozumieniu z Departamentem V. Porozumienie następuje przez przesłanie gotowego projektu zarządzenia do opinji.

§ 5. Od dnia przejęcia zarządu sprawami rolnictwa i dóbr państwowych b. Dzielnicy Pruskiej przez Ministra Rolnictwa i D. P. wszelkie przepisy prawne, okólniki, instrukcje i t. p., dotyczące zakresu działania Departamentu Rolnictwa i D. P. Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej, drukowane będą w Dzienniku Urzędowym M. R. i D. P.

§ 6. Sprawy, zastrzeżone aprobacie Ministra, Departament V przedstawia Ministrowi za pośrednictwem Dyrektora Departamentu, względnie jego zastępcy.

Warszawa, dnia 12 maja 1922 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Dyrektor Departamentu V-go:
Ostrowski Bełza

OKÓLNIK № 434

do PP. Wojewodów: Nowogródzkiego, Poleskiego i Wołyńskiego w przedmiocie zamiany gruntów z pod lasu na użytki rolne.

Wobec ogromnego zapotrzebowania ziemi dla celów osadnictwa na terenach województw nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego zwracam uwagę, że postanowienie art. 720 ustawy leśnej (ros. Zb. Pr. Tom VIII wydanie 1905 roku) i art. 11 instrukcji Ministra Rolnictwa i D. P. w przedmiocie ochrony lasów (Dz. Urz. M. R. i D. P. z r. 1919 № 11) wyszczególniają jasno i wyraźnie wszystkie te wypadki, w których wydawanie pozwoleń na wyłączenie gruntów leśnych z pod kultury leśnej i przeznaczenie ich pod inną, korzystniejszą dla produkcji krajowej, kulturę gleby udzielone być może.

Dalsze postanowienia art. 720 ustawy leśnej i art. 11 wyżej powołanej instrukcji Ministra Rolnictwa i D. P. zaznaczają, że przy udzielaniu pozwoleń na karczowanie i zamianę gruntów z pod lasów na inny rodzaj użytków należy przestrzegać, mając na względzie lesistość okolicy, aby taka zamiana gruntu leśnego na inną kulturą nie spowodowała niebezpiecznego zmniejszenia się przestrzeni lasów; to też Komisje Ochrony Lasów mogą zezwalać na wyłączenie gruntów z pod kultury leśnej i zamiamianę ich na użytki rolne dla należytego zużytkowania na cele osadnictwa na terenach województw nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego we wszystkich tych wypadkach, w których zostanie stwierdzone:

1) że grunty te bądź ze względu na swe położenie, bądź ze względu na własności gleby i racjonalność jej zagospodarowania i lepszego wyzyskania w interesie podniesienia bogactwa narodowego mogą być z większą korzyścią dla gospodarki i kultury krajowej przeznaczone do produkcji rolniczej;
2) że dokonanie takiej zamiany może być przeprowadzone bez uszczerbku dla dobra publicznego i praw osób trzecich;
3) że dokonanie tej zamiany nie pociągnie za sobą niebezpiecznego zmniejszenia się przestrzeni leśnej w danej miejscowości.

Na tę ostatnią okoliczność nietylko ze względu na potrzeby kultury leśnej, lecz także i ze względu na ogólno-gospodarcze stosunki i zabezpieczenie potrzebnej ilości drewna użytkowego i opałowego dla danej miejscowości należy zwrócić baczną uwagę Komisji Ochrony Lasów, zalecając im stosowanie jak największej ostrożności i oględności przy udzielaniu pozwoleń na zamianę gruntów z pod lasów na użytki rolne, aby nie narazić danej miejscowości na żadne szkody, jakieby powstać mogły z niebezpiecznego zmniejszania się przestrzeni leśnej. O ile przestrzenie te znajdują się w powiatach wilejskim, wołożyńskim, stołpeckim, nowogródzkim, nieświeskim, łuninieckim, sarneńskim i rówieńskim, pozwolenie na karczowanie lasów i zamianę gruntów z pod lasu na użytki rolne winno być uzależnione—w myśl uchwały Rady Ministrów z dnia 14/XI 1921 r.—od zgody władz wojskowych.

Przy wydawaniu zezwoleń na zamianę gruntów z pod lasu na użytki rolne należy zwracać się w każdym wypadku o opinję do miejscowych urzędów ziemskich, które orzekną, czy dany objekt może być zużytkowany na cele osadnictwa.

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych urzędom ochrony lasów oraz polecenie ścisłego przestrzegania postanowień w okólniku niniejszym zawartych, zarówno w pierwszych stadjach traktowania takich spraw, jak niemniej przy wdrażaniu i przeprowadzaniu odnośnych dochodzeń.

Warszawa, dnia 12 maja 1922 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski

OKÓLNK № 435

do PP. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Pomorskiego, Poznańskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego, oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

wypłacania funkcjonarjuszom państwowym czynnym i emerytowanym cywilnym funkcjonarjuszom państwowym jednorazowego dodatku za czerwiec 1922 r.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dn. 15 maja 1922 r. uchwaliła przyznać funkcjonarjuszom państwowym, mającym stałą siedzibę służbową na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, jednorazowy dodatek w wysokości 60% uposażenia miesięcznego, składającego się z płacy zasadniczej, dodatku za wysługę lat i za studja wyższe, dodatku drożyźnianego, dodatku reprezentacyjnego i dodatku funkcyjnego za kierownictwo, z wykluczeniem jednak wszystkich innych dodatków.

W związku z powyższą uchwałą Ministerstwo Skarbu okólnikiem swym z dnia 16 maja 1922 r. № 1301/DB/7 uprasza o zarządzenie wypłaty równocześnie z wypłatą uposażenia za miesiąc czerwiec 1922 r., jednorazowego dodatku w wysokości 60% uposażenia miesięcznego, przypadającego funkcjonarjuszom państwowym w miesiącu czerwcu r. b., przyczem przy wymiarze tego dodatku dla cywilnych funkcjonarjuszy państwowych należy uwzględnić płacę zasadniczą, dodatek za wysługę lat, dodatek za studja wyższe, dodatek drożyźniany do płacy zasadniczej wraz z dodatkiem wyrównawczym dla miast Warszawy i Łodzi, oraz dodatek reprezentacyjny i funkcyjny za kierownictwo, ponadto dla nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych również dodatek za trzechlecia i dodatki dla dyrektorów i wizytatorów powyższych szkół, zaś dla sędziów i prokuratorów dodatki starszeństwa.

Wszelkie inne dodatki nie wchodzą natomiast w rachubę przy wymiarze jednorazowego dodatku.

Uprawnionymi do otrzymania jednorazowego dodatku są wszyscy funkcjonarjusze państwowi, którzy mają swe stałe miejsca służbowe na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, pozostający na służbie państwowej najmniej od 1 maja 1922 r. pobierający uposażenie w myśl postanowień, ustaw z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 65 poz. 429—436), tudzież pracownicy kontraktowi, pozostający w służbie co najmniej od 1 maja 1922 r., których wynagrodzenie ustalono po myśli zasad zawartych w ust. 3 zarządzenia Prezydjum Rady Ministrów z dn. 3 marca 1921 r. № 3868, w końcu oficerowie, chorążowie i szeregowi zawodowi, pełniący czynną służbę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 1 maja 1922 r..

Jednorazowy dodatek wypłacić należy również djetarjuszom, tudzież pomocnikom i pomocnicom kancelaryjnym, przyjętym na zasadzie postanowień § 73 rozporządzenia b. austrjackich wszystkich ministerstw z dnia 25 stycznia 1914 r. Dz. U. P. P. № 21, a ponadto pomocnikom woźnych, zastępcom egzekutorów i kursorom, przyjętym na czas nieograniczony za stałem wynagrodzeniem miesięcznem, o ile pozostają w służbie przynajmniej od 1 listopada 1921 r..

Wyłączeni są natomiast od tego dodatku pracownicy kontraktowi, przyjęci na czas w umowie zgóry oznaczony, a nadto ci, których wynagrodzenie umowne jest wyższe od uposażenia urzędnika lub funkcjonarjusza, spełniającego analogiczne lub podobne funkcje, dalej pracownicy sezonowi i czasowi, a wreszcie, z pośród funkcjonarjuszów odbywających służbę wojskową poza wiekiem poborowym, funkcjonarjusze samotni.

Młodocianym pracownikom poniżej lat 18, należącym do kategorji niższych funkcjonarjuszów, należy wypłacić tytułem jednorazowego dodatku 60% pobieranego przez nich faktycznie uposażenia.

Wydatek spowodowany wypłatą jednorazowego dodatku należy księgować na § 1 poz. 1c, 2c, 3c i 4c pod nazwą „Doraźne zasiłki” w budżecie właściwego resortu, w szczególności zaś wydatek, odnoszący się do dodatków dyrektorskich i wizytatorskich, należy księgować na 1 poz. 1c.

Jednocześnie Rada Ministrów uchwaliła przyznać wszystkim emerytowanym cywilnym funkcjonarjuszom państwowym oraz wojskowym zawodowym, otrzymującym zaopatrzenie ze Skarbu Państwa na zasadzie obowiązujących ustaw emerytalnych, bez względu na ich zamieszkanie, jednorazowy dodatek zależny od wysokości pobieranego zaopatrzenia wraz ze wszystkiemi dodatkami, który wynosi:

a) 10.000 mk. dla osób otrzymujących do 20.000 mk. zaopatrzenia miesięcznie;
b) 5.000 mk. dla osób, otrzymujących ponad 20.000 mk. zaopatrzenia miesięcznie.

Według powyżej powołanego pisma Ministerstwa Skarbu, dodatek ten w powyższej wysokości przysługuje też wdowom i sierotom po wymienionych wyżej osobach z tem jednakowoż ograniczeniem, że suma dodatku jednorazowego przyznana wdowie i sierotom, nie może przekraczać łącznej kwoty 10.000 mk..

Osobom pobierającym dary z łaski lub renty kolejowe (inwalidzi kolejowi), których łączna kwota zaopatrzenia wraz ze wszystkiemi dodatkami drożyźnianemi nie przekracza miesięcznej kwoty 10.000 mk., przyznaje się jednorazowy dodatek w kwocie 5.000 mk., z tem ograniczeniem, że

suma jednorazowego dodatku, przyznana wdowie i sierotom, nie może przekroczyć kwoty 5.000 mk.

Wyłączone od powyższych jednorazowych dodatków są osoby, pobierające zaliczkowo ze Skarbu Państwa Polskiego zaopatrzenie emerytalne na rachunek państw obcych, wdowy i sieroty będące na służbie państwowej lub samorządowej, a pobierające zaopatrzenie emerytalne z tytułu służby męża, wzgl. ojca lub matki, jako też osoby, którym przyznano w drodze łaski zaopatrzenie emerytalne według pewnych stopni służbowych, względnie stopni płac.

Powyższy jednorazowy dodatek należy wypłacić tym tylko emerytom (wzgl. pozostałym po nich wdowom i sierotom), którzy pobierają zaopatrzenie emerytalne (emeryturę, pensję wdowią, wzgl. sierocą, dar z łaski lub rentę kolejową) przynajmniej od 1 kwietnia r. b., wzgl. nabyli najpóźniej w dniu 1 kwietnia r. b. prawo do zaopatrzenia emerytalnego, lecz go dotychczas nie zrealizowali.

Jednorazowy dodatek dla emerytów (wzgl. wdów i sierot) należy wypłacić w dniu 1 czerwca 1922 r., a wydatek spowodowany z tego tytułu należy zarachować w budżecie Ministerstwa Skarbu w dziale 4 w nowootwartym § 1-a „Doraźne zasiłki cywilne", o ile dotyczy zaopatrzenia emerytalnego cywilnego, względnie w nowootwartym § 2-a „Doraźne zasiłki wojskowe", o ile wydatek dotyczy wojskowego zaopatrzenia emerytalnego.

Sumy, wypłacone tytułem jednorazowego dodatku czynnym pracownikom Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, ewentualnie emerytom, wdowom i sierotom, zakomunikują Panowie Wydziałowi Budżetowo-Rachunkowemu Ministerstwa w terminie do 15 czerwca 1922 r. celem sporządzenia odpowiedniego wykazu dla Ministerstwa Skarbu.

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych.

Warszawa, dn. 31 maja 1922 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Ubysz*

RUCH SŁUŻBOWY.

Zwolniona sekretarka w Departamencie Leśnictwa Marja Vogtmanowa na własną prośbę z dniem 20 kwietnia 1922 r.

WYDAWNICTWA MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH.

S e r j a A. (Monografje).

№ 1 — 5. Wyczerpane.

№ 6. Prof. S. Moszczeński. POSZUKIWANIE CENNOŚCI GRUNTÓW I MAJĄTKÓW WIEJSKICH. Stron 350. Cena mk. 150.

№ 7. A. Rose. BILANS HANDLOWY ZIEM B. ZABORU PRUSKIEGO Str. 697. Cena mk. 300.

№ 8. Prof. Karol Różycki. PROJEKT PAŃSTWOWEJ ORGANIZACJI HODOWLI BYDŁA. Str. 127. Cena mk. 65.

№ 9. D-r L. Garbowski. OCENA NASION U NAS I ZAGRANICĄ. Str. 125. Cena mk. 65.

№ 10. INSTUKCJA DLA STACYJ METEOROLOGICZNYCH SIECI POLSKIEJ. Z 44 ilustr. Str. 144. Cena mk. 2100.—

№ 11. INSTRUKCJA DO ZBIERANIA MATERJAŁÓW W CELU UŁOŻENIA TABLIC ZAMOŻNOŚCI DRZEWOSTANÓW. (Odbitka z „Dzien. Urzęd. M. R. i D. P." № 29 z r. 1921). Cena mk. 170.

№ 12. PROGRAM LUDOWEJ SZKOŁY ROLNICZEJ ŻEŃSKIEJ. Str. 68. Cena mk. 120.

№ 13. PROGRAM LUDOWEJ SZKOŁY ROLNICZEJ MĘSKIEJ. Str. 123. Cena mk. 170.

S e r j a B. (Broszury popularne).

№ 1. Prof. Inż. St. Biedrzycki. MASZYNY I NARZĘDZIA ROLNICZE W MNIEJSZEM GOSPODARSTWIE ROLNEM. Z 104 ilustracjami. Str. 127. Cena mk. 70.

№ 2. L. Kruszyński. NAJCZĘŚCIEJ SPOTYKANE ZARAZY DROBIU. Z 8 ilustracjami. Cena mk. 60.

№ 3. Prof. E. Jankowski. KORZYŚCI Z SADÓW. Cena mk. 45.

№ 4. Inż. S. Turczynowicz. OSUSZENIE I NAWODNIENIE. Z 6 ilustracjami. Cena mk. 100.

№ 5. St. Lewicki. ZIARNO SIEWNE. Str. 25. Cena mk. 60.

№ 6. J. Kloska. ZALESIENIE I ZADRZEWIENIE NIEUŻYTKÓW (w druku).

№ 7. S. Wotowski. KOŃ W GOSPODARSTWIE MAŁOROLNEM. Cena 300 mk.

№ 8. St. Schönfeld. UPRAWA WARZYW (w druku).

S e r j a C. (Podręczniki).

№ 1. J. M. Pomorski. UPRAWA ROLI I ROŚLIN (w druku).

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

№ 17855

Cena 230 mk.